

55388

S. 119.

923.

Q 93

természet
ÉRTEKEZÉSEK
A MATEMAT. TUDOMÁNYOK KÖRÉBŐL.

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

A III. OSZTÁLY RENDELETÉBŐL

SZERKESZTI

SZABÓ JÓZSEF,

OSZTÁLYTITKÁR.

V 2
IV. KÖTET. VI. SZÁM. 1874.

MAGYARORSZÁG
TÉHELYRÖPÜINEK FUTONCFÉLÉI
(CARABIDAE.)

FRIVALDSZKY JÁNOSTÓL.

(Előadta a III. osztály ülésén, mint székfoglalót 1874. május 11.)

— Ára 40 kr. —

BUDAPEST, 1874.

EGGENBERGER FERDINÁND M. AKAD. KÖNYVÁRUSNÁL.

(Hoffmann és Molnár.)

77

Eddig külön megjelent

É R T E K E Z É S E K

a matematikai tudományok köréből.

Első kötet.

I. Szily Kálmán. A mechanikai hő-elmélet egyenleteinek általános alakjáról. Székfoglaló	15 kr.
II. Hunyady Jenő. A pólus és a polárok. A viszonyos polárok elve	30 kr.
III. Vész János A. Biztosítási kölcsön (új életbiztosítási nem)	30 kr.
IV. Kruspér István. A Schwerdt-féle Comparator módosított alkalmazása	15 kr.
V. Vész János A. Legrövidebb távolok a körkúpon. Székfoglaló	20 kr.
VI. Tóth Ágoston. Az európai nemzetközi fokmérés és a körébe tartozó geodetai munkálatok	30 kr.
VII. Kruspér István. A párisi meter-prototyp	10 kr.
VIII. König Gyula. Az elliptikai függvények alkalmazásáról a magasabb fokú egyenletek elméletére	24 kr.
IX. Murmann Ágost. Európa bolygó elemei, annak tíz első észlelt szembenállása szerint	25 kr.
X. Szily Kálmán. A Hamilton-féle elv és a mechanikai hő elmélet második fő tétele	10 kr.
XI. Tóth Ágoston. A földképkészítés jelen állása, a mint az képviselve volt az antwerpeni kiállításon. Két táblával	40 kr.

Második kötet.

I. Murmann Ágost. Freia bolygó feletti értekezés	70 kr.
II. Kruspér István. A comparatorokról	20 kr.
III. Kruspér István. A vonásos hossz mértékek összehasonlítása folyadékban	10 kr.
IV. Feszt V. A közlekedési művek és vonalak	30 kr.
V. Murman A. Az 1861. nagy üstökös pályájának meghatározása	40 kr.
VI. Kruspér J. A párisi levéltári méter-rúd.	10 kr.

Harmadik kötet.

I. Vész János Ármin. Adalék a visszafutó sorok elméletéhez.	10 kr.
II. Konkoly Miklós. Az ógyallai csillagda leírása s abban történt napfoltok észlelése néhány spectroscopicus észlelés töredékeivel. 1872. és 1873. Két táblával.	80 kr.

5.117.
923
MAGYARORSZÁG

TÉHELYRÖPÜINEK FUTONCFÉLÉI

(CARABIDAE.)

FRIVALDSZKY JÁNOSTÓL.

(Előadta a III. osztály ülésén, mint székfoglalót 1874. május 11.)

BUDAPEST,

EGGENBERGER-FÉLE AKADÉMIAI KÖNYVKERESKEDÉS.

(Hoffmann és Molnár.)

1874.

SZEK
DUPLUM

Budapest, 1874. Nyomatott „az Athenaeum” könyvnyomdájában.

MAGYARORSZÁG TÉHELYRÖPÜINEK

futonezféléi (Carabidae).

FRIVALDSZKY JÁNOSTÓL.

(Előadta a III. osztály ülésén, mint székfoglalót 1874. május 11.)

A Magyar Tud. Akadémia math. és természettudományi állandó bizottsága Közleményeinek V., 1867-ik évben megjelent kötetében a magyarországi téhelyröpüek (Coleoptera) műszavainak magyarozatát közölven, akként nyilatkoztam, miszerint szándékom hazánk faunája egy részének rendszeres leírását megkísérteni, s azt a téhelyröpüek rendjével megkezdeni. — Azonban már a munka kezdetén belátván, hogy hazánk téhelyröpü faunájának meglehetősen hű képét adni az ekkorig birtokunkban volt sokban hiányos, kétséges s a lelhelyek pontos megjelölése nélkül levő adatokkal aligha leend lehetséges: jónak láttam bevárni azon időpontot, midőn hazánk különféle vidékei már jobban átkutatva leendnek. — A téhelyröpüek szándékolt megismertetésével egy időre tehát felhagyva, helyettök a magyarországi egyenesröpüek magánrajzát dolgoztam ki, mint a melyre nézve számos érdekes és biztos adatoknak voltam birtokában.

Most, miután alkotmányos kormányunk, a muzeumi igazgatóság s a m. tud. akad. mathem. és természettud. állandó bizottságának anyagi támogatásai s egyes szakbuvárok és gyűjtők ügybuzgó szorgalma által hazánk különféle vidékei már jobban átkutatva vannak: elérkezettnek lenni vélem azon időt, midőn már a magyarországi téhelyröpüek megismertetését megkezdhetem. E célból ez alkalomra a téhelyröpüek első nagy családjának névsorát, a lelhelyek részletes megjelölésével állítottam össze, mely eléggé hű képét nyújt

ja ilyenmü faunánknak, s ösztönzésül szolgálанд az e szakmával foglalkozóknak a további munkálkodásra s újabb kutatások tételére.

* * *

Az öt kocsazülékkel ellátott téhelyrűpüek közöl a régibb rendszerészek három családot, u. m. a futonczféléket (Carabidae) s a czingolányféléket (Cicindelidae), a velök hasonló táplálkozásu merűlfélék (Dytiscidae) és keringőczfélékkel (Gyrinidae) Adephagi, Carnivora vagy Entomophaga név alatt foglalták össze. És valóban életmódjuk meglehetősen megegyező, a mennyiben kevés kivétellel, eleven állatokkal táplálkoznak s ennek megfelelőleg hasonló alkatú rágyomorral is birnak; de a futoncz- és czingolányféléket jellemző szervezet jellegeinek nagy része csak a merűlféléknél van meg, míg a keringőczfélék szervezetében lényegesen eltérő módosulások nyilvánulnak. Ugyanis a futoncz-, czingolány- és merűlfélék csápjai sörte- vagy fonalidomuak, szemeik egy- párosak, állkapcsaiknak külső karélycsája, a hazai fajoknál két izű falámból áll s potrohukon a három első gyűrűny összeforradt; ellenben a keringőczfélék csápjai rövid orsóidomuak, fűlidomú tőizzel, szemeik³ kétpárosak, kettő a fej felső részén s kettő alul helyezett, az állkapcsoknak külső karélycsája csak egy izű, vagy pedig hiányzik az s a potrohon csak a két első gyűrűny van összeforradva. A futoncz- és czingolányfélék mint szárazföldi állatok futólábakkal, a vízben élő merűly- és keringőczfélék pedig úszókkal vannak ellátva. A jelenleg leginkább elfogadott rendszerben az említettek három családot képeznek, és pedig a futoncz- és czingolányfélék, mint szerveikre nézve egymáshoz átmenetet képzők, futonczfélék (Carabidae) név alatt egy családba foglaltattak össze, a többiek pedig külön-külön álló családoknak meghagyattak; köztük a futonczfélék — melyekről ez alkalommal szólандok — mint a legjobban kifejlődött szájszervekkel bírók, az első helyet foglalják el.

A futonczfélék testalkata idomra nézve nagy változékonyságot mutat; az majd hosszukás, majd rövid, keskeny,

vagy szélesbedett, kerülékszerű, vagy a tojás idomához hasonló, többé-kevésbbé lapos, vagy domborodott, és csak ritkábban a henger, s még ritkábban a kör idomához közelítő. Hasonló módon színök is nagy változékonyságnak van alávetve; a czingolányok (Cicindelini) közönségesen zöldek s fehér rajzolatokkal ékesítettek; de a többi futonczféléknél a fekete és érczes felület túlnyomó s némely nemüeknél, p. o. a *Calathus* és *Harpalus*-nál, a nőstények többnyire homályosabbak.

A futonczfélék feje rendszeren keskenyebb a torjnál, és az csak a nagy s nagyon kiálló szemekkel bíró nemeknél, mint a *Cicindela* s *Elaphrus*-nál szélesebb. Csápjaik tizenegy izülekűek, sörte-vagy fonalidomúak, s azok vagy a rákonyok töve fölött (*Cicindela*), vagy pedig azok mögött iktatvák. A szemek csak a barlangokban élőknel, vagy pedig a szabadban mélyen a földben fekvő kövek alatt tartózkodóknál hiányzanak, vagy azok helyén egy-egy kis, kerülék idomú, a testnél világosabb foltocska látható. A fölajk, vagy hosszánál szélesebb vagy pedig négyszögű, s eleje majd elkerekített, majd egyenesen metszett, vagy többé-kevésbbé kiszélelt, néha pedig mélyen kimetszett, mint a *Cychrus* nemnél; a czingolányoknál az nagy s a hosszú, éles, sarló idomú s belszéleiken néhány erős foggal ellátott rákonyok tövét elfödő. A többi futonczfélék rákonyai rövidebbek, de erősek, horgasak s töveiknél közönségesen egy vagy több tompa foggal felszereltek; a barkócz (*Leistus*) nem rákonyai kivételesen nagyon szélesbedettek, a lapacs (*Cychrus*) nemnél pedig hegyeik közelében két éles foggal ellátottak. — Az állkapcsok belső karélycsája keskeny, belszélén serte-szőrökkel s végén egy éles foggal vagy karmacscsal, mely a czingolányoknál mozgékony. A külső karélycsa két-izű falámot képez s végső ize közönségesen hengerded, a *Cychrus* nemnél azonban csoroszyaidomú. Az állkapocsfalámok 4-izűek, a czingolányokéi a rákonyoknál nem hosszabbak, a többi futonczfélékéi pedig hosszabbak. Az alajk mélyen kimetszett s e kimetszés vagy egyszerű vagy annak közepén tompa, hegyes, hosszú, rövid, egy vagy kettős foggal, a nyelvecs szarunemű minőségű, közönségesen két vagy néha több szőrrel s oldalain melléknylvecsekkel, melyek a nemek na-

gyobb részénél a nyelvecshez forradtak és hegyeik szabadon állók. Az alajk falámai háromizűek.

Az előtorj 6 egymással összeforradt lemezből szerkesztett; előháta négyszegűded, vagy szivded, és csak néha kerekded. Az előmell a mellső lábak izvápáit keríti be s ezek közt néha kissé kinyult.

A középtorjból — mely általánosan rövid — felül csak a röptyük közé beékelt kis paizs látható, mely az Omophron nemnél az előhát hátsó széle által van elfödve; a középmell elején, azon esetben, a midőn az előmell a csipők közt kinyúlt, ezen nyujtvány felvételére egy mélyedés létezik, hátsó szélén pedig rendesen egy kikanyarítás. Az utómell terjedelmesebb az előbbinél, előnyujtványa kitölti a középmell hátsó kimetszését, hátrafelé pedig beékeli magát hegyes nyujtványával a hátsó csipők közé, úgy hogy a potroh első szelvényét érinti.

A röptyük legtöbb esetben hátul elkerekítettek, s elfödik a potrohot; néha azonban többé kevésbé csomók, s e miatt a potroh utolsó gyűrűnye, vagy az utolsó előtti fedetlen. Felületük közönségesen hosszában rovátkolt, s a rovátkák többé-kevésbé pontozottak, vagy pedig az sokféleképen vésményezett és csak ritkábban sima. — A szárnyak több csoport-, nem- és fajnál hiányzanak; másoknál kifejlődöttek, vagy ismét másoknál durványosak, s ez utóbbi esetben némely egyedeknél tökéletesen kiképződött szárnyak is találtnak.

A lábak a gyorsanfutó fajoknál hosszúk s vékonyak, a nehézkesebb mozgásuaknál rövidebbek s vastagabbak.

A két első pár láb csipői gömbesek, rajtok a tomporok, ezekre pedig a czombok erősítvék; a hátsó csipők harántak, a közvetve hozzájuk illesztett czombok izülésénél szélesbedettek, s a tomporok a czombok töveivel támasz-toldalék gyanánt csatolvák. A mellső lábszárak a nemek kisebb részénél egyenesek, belső oldaluk többnyire egy hosszbarázdával ellátott; a többi nem nagyobb részénél pedig belül hegyeik mögött kimetszettek, s ez esetben, valamint az Elaphrini csoportjánál, melyeknél szintén csekély kimetszés mutatkozik, a

lábszárak végén helyezve lenni szokott két mozogható tövisből az egyik a kimetszés alatt iktatott.

Néhány a földbe vájt lyukakban tartózkodó nemnél a mellső lábszárak tenyeresek. A kocsák ötízűek, és ritkábban — mint a *Procerus* és *Scarites* nemeknél — mind a két ivarnál egyszerűek; különben a himeknél 2, 3 vagy 4 iz szélesbédett, alul molyhos- vagy sertés szőrökkel, vagy szömölcs-pikelyekkel, vagy pedig tollidomú szörnemezzel borított.

A potroh mind a két ivarnál majd mindig 6 nyilvános hasszelvényből áll, a többi három a potrohba visszahúzódva s átalakulva részt vesz az emésztő- s nemző szervek kiürítő hüvelyének szerkezeténél. *) A három első szelvény össze van forradva s nem mozgatható.

A *Brachinini* csoportnál a hetedik s a himnél a nyolczadik szelvény is kivehető.

A potroh háta szelvényeinek számából a nagy futoncok nőtényeinél 9 látható, a himeknél azonban a kilenczedik a meghosszabbított nyolczadik által elfödött és csak végső széle kissé kivehető; ellenben a *Cicindelák* himeinek 8, a nőtényeknek pedig csak hét látható hátszelvényük van. A többi futoncfélék nagyobb részénél 8 látható szelvény van jelen.

A belszervek közül megemlítendő: hogy az emésztő bélcsőnek tojásdadidomú izmos rágygyomrában hosszránczok, s ezek gerinczein rendszeren szőrök vagy még szarunemű nyújtványkák is léteznek; a *Malpighi*-féle edények jól kifejlődöttek; a potroh belvégénél helyezett végmirigyek párosak, s hosszú, tekervényes, gyakran különféle elágazású csöveik két izmos hosszútkás vagy veseidomú nedvtartóba nyílnak, melynek erős összehúzása által a maró nedv az alfel mellett ürítetik ki. A nyálmirigyek hiányzanak.

A himek egyszerű cső alakú, heréi igen hosszú gombolyagidomban kunkorodott csövekből állanak, s némelykő még külön burokkal is bírnak (*Scarites*, *Clivina*). Az ondóvezetékek szintén hosszúk. A nőtény petefészkei közönsége-

*) Stein (Vergleichende Anatomie und Physiologie der Insecten (Coleopteren). 1-te Monogr. Die weiblichen Geschlechtsorgane der Käfer. 1847.)

sen nyalábos alakúak, 4—12 maghon-tömlőcskével, melyek a petevezetékek felső kehelyidomú nyílásánál helyezvék.

Az álczák, melyek rejtett életmódjaik miatt csak kevés nemnél ismeretesek, alakjukra s egyéb ismérveikre nézve nagy változékonyságot mutatnak. Testök felső gyűrűnei többnyire szarunemű paizsokkal fedettek; csápjaik 4 izűek; szemecseik a czingolányoknál 4, a többi futonczféléknél 6, a fej egy-egy oldalán; rágonyaik kiállók, sarlóidomúak, a czingolányoknál be- és felfelé görbültek s töveiknél vagy közepeik táján egy erős foggal felszereltek.

Az állkapcsok rövid sarka egy nagy kocsánnal bir, melyen kifelé egy hosszú 4-, befelé pedig egy rövidebb 2 izes falám helyezett. Az áll az ajakkal összeforradt, ez utóbbinak az összenőtt nagy kocsánon lévő falámjai két izülékűek, s az ezek közt mutatkozó dudorka a nyelvecset látszik képviselni.

A száj kis hasadékot képez s körülötte a szájszervek távolabb helyezettek, miért is az csak az eledel kiszípolhatására alkalmas.

A has szelvényei kisebb lemezekkel fedettek, mint a hátéi; az alfel csőidomban kitolható s az utolsó potroh-gyűrűny két nyújtványkával, vagy két szőrrel ellátott.

A kocsák két karmacsuak, kivételt látszanak azonban képezni a Bembidiini csoportjához tartozó álczák, melyek kocsáin csak egy karmacs észleltetett.

A czingolányok álczái, életmódjuknak megfelelőleg, némileg eltérnek a többi futonczfélék álczáitól, ezek ugyanis függőleges lyukakban tartózkodván, testök hengerded, fejök felül kivájott, a fej után levő 8-ik gyűrűnyök vastagodottabb, de különösen magasabb, a rajta levő paizsidomú foltocskák mögött két dudorodás emelkedik, melyeken rövid, serteidomú szőrök s egy-egy hosszú szarudat s előre irányzott horgocska létezik, mely előtt még egy kis tövis is látható; e szerkezet kétségen kívül a lyukakban való kapaszkodásnál szolgál segédeszközül.

A bábok rendesen fehérek; a fej előre hajlott, a végtagok a test alsó részén idomzatosan elhelyezettek, s ezek, valamint a kiálló szájszervek, a bábót fedő vékony hártján keresztül jól kivehetők; a szárnyak, az ezekkel ellátott fajoknál

a rövid röptyük alól állnak ki, a potroh végső gyűrűnye pedig közönségesen egy pár oldalvást álló nyujtványkával felszerelt. — A báb átalakulása leginkább a földben megy véghez, kivételesen a purhásfában is, az álczák által vájt gödröcskében.

Az egész átalakulás rendesen egy év alatt, vagy a kisebb fajoknál rövidebb idő alatt megy véghez. A nagyobb fajok álczái, kivált pedig a hegyekben tenyészők, a rövid nyári idő alatt nem érhetvén el teljes kifejlődöttségöket, valószínűleg át is telelnek, valamint azon fajok álczái is, melyek elterőleg a hűsevöktől növényi anyagokkal táplálkoznak.

A kifejlődött állatok majd valamennyien igen fürgék és gyors futók, a kisebbek jó repülők is; a lapályon s közep-nagyságu hegységekben ősszel és tavasszal találatnak legnagyobb számmal, némelyek azonban egész nyár folytán is észlelhetők; a magasabb hegyekben élők pedig jobbra a nyár kezdetén.

Eledelök eleven rovarokból, csigák- és férgek-ből áll, s oly falánk, hogy ezek hiányában egymást is megtámadják, sőt kényszerűségből az állathullákat sem vetik meg; mint-hogy pedig a nagyobb fajoknak úgy kifejlődött, mint álca állapotjukban, főleg a hernyók, kukacok és nyüvek szolgálnak fő ételmi szerül: az erdei és mezei gazdaságra nézve igen hasznos tényezőknek tekintendők; s valóban nem is csekély hernyó mennyiség az, melyet a nagyobb fajú futonczfélék, de kivált a futoncz-nem fajú s az ékényneműek megsemmisítenek, a melyre különben utalva is vannak már a természetnek azon különös intézkedésénél fogva is, minthogy álczáik szája nem alkalmas az egész összeapritott állatnak felfalására, hanem csak ennek nedvének kiszívására.

Vannak azonban a futonczfélék közt oly neműek is, melyek fajú nem ugyan kizárólag, de mégis főleg növényi anyagokkal táplálkoznak, mely életmódra szélesebb, tompább s kevésbé horgas rákonyaik által hivatvák; ezek néha tenyészőkre kedvező körülmények mellett kártékonyan is lépnek fel: ilyenek az ehó (Zabrus), sűröng (Amara) és barang (Harpalus) nemek néhány faja. Így a púpos ehó (Zabrus gibbus) a Fertő tava környékén 1863-ik évben a Pomogy, Pátfal,

Bánfalu, s a Hánság keleti határánál a Lébény és Sz.-Miklós községek gabnavetéseiben tett kárt; úgy szintén 1866-ik évben Komárom megye Tuzok, Piszke és Lak községek határában, továbbá Nyitramegye alsó részében Komjáth és Tardosked közt, valamint Szabolcs megyében a Biri községhez tartozó vetéseket őszi és tavaszi pusztította, mely alkalommal a tuzoki határban körülbelül 16, Komjáth és Tardosked közt pedig 18 holdnyi vetés tétetett tönkre. Ezen kárteknő faj álczája nappal 6 hüvelknyi mély lyukakban tartózkodik, éjjel búvhelyéből kimászva neki ront a gyöngye növényzetnek s kivált a rétek közelében fekvő földeket támadja meg. A kifejlődött állat június hóban a gabona-kalászos magját fogyasztja. A sűrűngök közül gabnaneműekkel táplálkozni tapasztaltattak a közönséges, mezei, társaságos és hármastövisű sűrűng (Amara communis, trivialis, familiaris et tricuspidata), mely utóbbit magam is észleltem, midőn Pest vidékén a buzakalászos virágát pusztította. A deres barang (Harpalus griséus) pedig 1861-ik évben Balaton vidékén Zánkánál a dinnyék friss hajtásaiban okozott károkat.

A futonczfélék mindenütt tenyésznek, hol életük fenntartására szükséges anyag feltalálható; ennek felkeresése végett még oly magasan fekvő pontokat is bebarangolnak, mint a Lomniczi-hegység legmagasabb hajlása, hol egy Carabus sylvestris var. Hoppei találtatott. Nappal különféle helyeken a hantok, földrögök, kövek, heverő száraz vagy korhadt fa s ennek kérge alatt vagy porhanyós belsejében, a gabona-keresztek, lekaszált mezők és rétek rendei, valamint a lehullott falevelek és moha alatt lappangnak. Nagyobb részök a nedves helyeket szereti, s ez okból a folyó vizek, hegyi csermelyek és tavak partjain, úgy szintén a havasok hófoltjai körül, s a rothadó növényi anyagok alatt néha nagy számmal lelhetők, mint a Nebria, Odacantha, Aetophorus, Pogonus és Trechus neműek, a Bembidiini csoportja s a Calathus, Anchomenus és Feronia néhány faja, valamint a Carabus nodulosus és clathratus, mely utóbbit víz alá is bemenni észleltem. Az Odacanthini és Lebiini csoportjaihoz tartozó némely fajok a befagyott nádas tavak levágott nádtörzseinek üres csutkáit választják téli lakásul, s ott tavaszi nagyobb

számmal lelhetők. Némelyek különösen kedvelik a sós-talajt, vagy az ily tartalmú tavak partjait, mint a *Cicindela chilo-leuca*, *Dyschirius salinus*, *Pogonus neműek*, *Amara convexius-cula*, *Daptus vittatus* var. *Komineckii*, *Anisodactylus pseudoaeneus*, *Stenolophus elegans*, *Tachys scutellaris*, *Bembidium aspericolle*, *fumigatum* és *ephippium*; mások pedig a homokos térségeket, például a *Cicindela soluta*, *literata* var. *sinuata*, *littoralis*, *Pangus scaritides*, *Scarites arenarius* s még több faj különösen a barang neműek közül. A homokos talajon tartózkodókból némelyek, mint a hosszukás vagy hengeres test-idomú *Scarites arenarius*, *Feronia cylindrica*, *Broscus cephalotes* és *Dyschirius* neműek többé-kevésbé mély függőleges lyukakat vajnak lakhelyül; a *Carabus hungaricus* a *Blaps* neműek által ásott rézsutos lyukakba helyezi el magát, kikergetvén onnan a lak tulajdonosát. A *Cicindela* neműek éjjelre s borongós vagy esős idő alkalmával szintén a homokba bujnak el; álcázjuk pedig 6—8 hüvelyknyi mély s hengeres lyukat váj magának, a kikapart földet tányéridomú fejével kitolja, s aztán a közelítő vagy keresztül menő préda után a lyuk felszínén leselkedvén, a megragadt zsákmányt maga után a lyuk fenekére húzza s annak nedveit kiszopogatja, a maradékot pedig fejével kilöki; a lyukakban való kapaszkodásánál a hengeres test 8-ik szelvényén lévő horgas szerkezet segítvén ötet elő.

Vannak továbbá oly fajok is, melyek a napvilágot vagy csak részben kerülik, mint a pinczékben és nagyobb sötét raktárakban gyakran lelhető *Sphodrus leucophthalmus* és *terricola*, vagy pedig egészen, mint a barlangokban lakó vagy a földben mélyen fekvő kövek alatt élő *Anophthalmus* neműek, melyek tartózkodási helyüknek megfelelőleg, szemek hiányában valószínűleg vagy a tapintó, vagy a szaglási szerv segítségével keresik élelmöket.

A húsneemű anyaggal táplálkozó futoncfélék tevékenysége leginkább esti szürkülettől reggelig tart, mely alkalommal a prédát hajhászó fajok futkosásaik közben gyakran az erdők, rétek és szántóföldek szélein levő árkok- és gödrökbe esnek s reggel ott nagyobb számmal lelhetők: vagy pedig búvó helyeiken különben csak nagy fáradsággal fölkereshető fajok, az erdei utakon s ösvényeken, de kivált eső után, ko-

rán reggel a szintén rejthelyeikből, vagy a földből kimászott csigák és földi giliszták evésével foglalkozva megtelephetők.

Védezközeik, melyek által magukat ellenségeiktől megővni, vagy ha megfogatnak elszabadulni iparkodnak; az erős s többé-kevésbé éles és horgas rákonyok, a szájból kibocsájító undorító barna folyadék, s a nagyobb fajknál még a potrohából is kifecskenedezhető maró nedv, mely a *Brachinus*, nemüeknél szálékony természetű s légszesz módra durran el.

A földön tartózkodók között gyakran elgázolt, behorpadt röptyűjű, vagy egyébként sérült példányok is fordulnak elő, s ezek mellett néha olyanok, melyek valószínűleg már báb állapotukban megsérültek s ennek folytán egyik vagy másik testrészök elégtelenedett; ily két eset látható a m. n. muzeum gyűjteményében: ugyanis a *Carabus comptus* bihari válfaja egyik példányának balczombja a szokottnál rövidebb lábszára és kocskája pedig összezsugorodott; az egy *Carabus obsoletus* var. *euchromus*-nál pedig a balláb a rendesnél valamivel rövidebb, czombja két águ, az ágak mindegyike majdnem a rendes czomb vastagságu s tövük egygyé-forradt, a belső ágon a lábszár és kocsa egészen kifejlődött, de a külsőn csak a lábszár töve látható. Minthogy e család egyénei a földön való lakásra vannak utaltatva, nem ritkán belsejökbe a sodronyférgek (*Gordiacei*) is befészkelik magukat; ilyeneket észleltem a *Feronia vulgaris*, *foveolata* var. *Findelii* és *Jurinei* var. *Heydenii* fajok egyes példányainak potrohában.

A futonczfélék a világ minden égöve alatt el vannak terjedve, de az eddigi ismeretek után ítélve mégis a mértékelt s hidegebb öv jobban látszik kedvezni tenyészésüknek. A Dr. Gemminger és báró Harold által szerkesztett »*Catalogus Coleopterorum*. Tom. I. 1868.« szerint 9 ezer fajnál több van már leírva. — Dr. Schaum pedig a »*Naturgeschichte der Insecten Deutschlands*. I. Abth. *Coleoptera*. I. Band. 1860.« című jeles művében e család fajait körülbelül 6 ezerre becsüli. — Európában Stein F. (»*Catalogus Coleopterorum Europae*, 1868«) mintegy 1370 tenyészik, s ezekből hazánkban — Magyarországot és Erdélyt együtt véve — már eddig 499 faj találtatott. A szoros értelemben vett Magyarország-

ban 467, Erdélyben pedig 358 faj észleltetett; e szerint tehát Magyarországon 109 fajjal több mint Erdélyben, hol 32 oly faj gyűjtetett, mely eddig Magyarországon nem fordult elő.

Az összes német tartományokra nézve Dr. Kraatz által összeállított jegyzékben (*Verzeichniss der Käfer Deutschlands*, 1869.) 568 faj van felsorolva, s így 69 fajjal több mint Magyarországon; tekintve azonban a német tartományok nagy terjedelmét, azok pontosabb átkutatását, valamint azon körülményt is, hogy azon jegyzékben az osztrák-német tartományok mellett a Triest vidékén s a tyroli hegység déli oldalán tenyésző fajok is befoglaltatnak: hazánk faunája e családra nézve aránylag nem csak gazdagnak mondható, de amazt a nemek száma tekintetéből kettővel fel is múlja. Franciaország — Dr. Grenier által 1863-ban közrebocsátott jegyzék szerint (*Catalogue des Coleopterés de France*) s újabban tett felfedezések nyomán, — több mint 180 fajjal gazdagabb, mely körülmény az ország nagyságának, délibb fekvésének, két nagy hegycsoportjának, nevezetesen pedig terjedelmes tengerpartjának tulajdonítandó, mihez még az e tudomány iránti nagyobb részvét is járul.

A hazánkkal nyugat felől határos Stájerországban Dr. Brancsik Károly hazánkfia jegyzéke (*Die Käfer der Steiermark*, 1871.) szerint 357, és Ausztriában Redtenbacher Lajos jeles műve (*Fauna Austriaca. Käfer*, 1873—74.) nyomán 462 faj él; ez utóbbi számban azonban azon a Fertő tava körül gyűjtött s ezt jellemző 14 faj is befoglaltatik, melyet a bécsi buvárok a tónak az osztrák határhoz közel való fekvésénél fogva faunájukba vesznek fel.

Az eurpai 103 nemből hazánkban 70, Ausztriában 62, Stájerországban 56, az összes német tartományokban 68 és Franciaországban 80 tenyészik, s ekként ezen tartományok közül hazánkat e tekintetben csak Franciaország múlja felül.

Hogyha már e család fajait általában szemügyre vesszük, első tekintetre úgy tűnik fel, mintha azok főleg a középeurpai fauna jellegét látszanának képviselni, a mennyiben azoknak körülbelül öthatoda a középeurpai faunában feltalálható; részletesebb áttekintés után azonban úgy találjuk, hogy tekintetbe nem véve az általánosan elterjedt fajokat, azon jellem-

zőbb fajok és válfajok száma túlnyomóbb, melyek hazánk sajátjai, vagy a melyek dél és kelet felől nyomulnak be honunkba s részben a bécsi medenczébe is, mint pedig azoké, melyek kiválólág az északnyugoti faunát jellemzik. Így a stájerországi s austriai faunákban felsorolt futonczfélékből körülbelől 62 faj nem fordult elő eddigelé honunkban, ellenben a hazánkban élő sajátos vagy Délkelet-Európa faunáját jellemző fajok közül vagy 83 nem terjed tovább nyugatra honunk határain túl, vagy azok közül legfeljebb a bécsi medenczében is mutatkoznak némelyek, mint a *Carabus hungaricus*, *Cicindela littoralis*, *Blechnus plagiatus*, *Lebia turcica*, *Chlaenius festivus*, *Stenolophus discophorus* s még néhány más faj.

Ezen átmeneti jelleg a középeurópai faunától a déli- s délkeletire, Magyarország rónáin s középhegységein körülbelől 70 faj és válfajban nyilvánul, melyek közül különösen kitűnnek: a *Cicindela soluta*, *chiloleuca*, *hybrida* var. *Sahlbergii*, *Clivina ypsilon*, *Brachinus bipustulatus*, *Chlaenius azureus*, *Feronia puncticollis*, *Aristus clypeatus*, *Daptus vittatus* var. *Komineckii*, *Acinopus ammophilus*, *Harpalus mendax*, *cupreus*, *Stenolophus abdominalis*, és négy a rónaterületnek saját fajában, u. m. *Dichirotrichus lacustris*, *Harpalus Rayéi*, *Amara proxima* és *Bembidium transsylvanicum*. Többnyire mind oly fajok, melyek bizonyos talajhoz látszanak kötve lenni s közölök némelyek a földrajzi elterjedésre nézve igen érdekes adatokat szolgáltatnak, például a *Cicindela soluta*, mely hazánk homokos rónáin gyakori, kelet felé Volhínián és Déloroszországon keresztül Kaukazusig, dél felé pedig Törökországon át Egyiptomig terjed el, s a *Cicindela chiloleuca*, mely Erdélyben főleg a sóstartalmu talajon lelhető, Moldván, Török- és Déloroszországon és a Kirgizi pusztákon keresztül egész Szibériáig vonul. Másoknál kiterjedésükre nézve csak szaggatott irányú, de a faunánk jellegére nézve nevezetes lelhelyek mutathatók fel, mint a *Clivina ypsilon*-nál, mely a Kaszpitenger partjain és Spanyolország déli részében honos, s nálunk a Fertő tavánál is tenyészik, s az *Acinopus ammophilus*-nál, mely Délorosz- és Görögország lakója s mint ritkább jelenség a Gellért hegy déli oldalán is előfordul.

Azonban ezen fürge állatok tenyészésére s elterjedésére

nem mindig a talaj vagy a magasság gyakorol befolyást, miután több fajjal, mely a lapályon vagy az alacsonyabb hegységben él, a magasabb hegységben, sőt néhányval a havasi tájon is találkozunk. Így a budai lombos erdők hasznos lakója a *Calosoma sycophanta* a fenyvesekben is felkeresi prédáját, s a pesti Rákoson tenyésző *Blethisa multipunctata* és *Bembidium lampros* a törpefenyő magasságig, sőt az utóbbi a felhavasi tájig is felhatol.

Daczára ezen körülménynek s több e család fajainak hasonló elterjedésére utaló példa mellett, a magas hegyek faunája mégis önálló jelleggel bír, mit különösen e család *Carabus*, *Nebria*, *Patrobus*, *Feronia* és *Trechus* nemeinek több faja tüntet elő, melyek a felhavasi vagy a törpefenyő tájáról legfőlebb csak az alhavasi tájig ereszkednek le.

A Kárpátok egész hegyláncolata, a középeuropai alvagy felhavasokban általánosan elterjedett fajok mellett, minők a *Carabus sylvestris* var., *Nebria Gyllenhalii*, *Jokischii*, *Amara Quenselii*, *Trechus palpalis* és *Bembidium glaciale*, körülbelől 56 jellemző fajt és 22 válfajt mutat fel. E fajok közül öt általánosan elterjedett, u. m. *Calathus metallicus*, *Feronia rufitarsis*, *subsinuata*, *Trechus latus* és *pulchellus*; kettő közös az éjszaki s délkeleti hegycsoporttal (*Feronia foveolata*, *maura*), három az éjszaki és északkeletivel (*Feronia fossulata*, *Trechus microphthalmus* és *striatulus*), három az északkeleti és délkeletivel (*Nebria transsylvanica*, *Amara misella* és *Trechus procerus*), kettő a bihari és délkeletivel (*Nebria Reichii* és *Trechus marginalis*); külön találhatik azonfelül 4 az északi Kárpátokban (*Nebria tatrica*, *Patrobus tatricus*, *Feronia negligens* és *blandula*), 7 az északkeletiekben (*Nebria rivosa*, *Fussii*, *Patrobus quadricollis*, *Trechus plicatulus*, *laevipennis*, *Anophthalmus pilosellus* és *Bembidium basale*), 4 a bihari hegységben (*Feronia Sacheri*, *Bielzii*, *Anophthalmus Redtenbacheri* és *paroecus*), és 26 a délkeleti Kárpátokban (*Cychrus semigranosus*, *Procerus gigas*, *Carabus planicollis*, *montivagus*, *comptus*, *Nebria Heegeri*, *Leistus gracilis*, *Dyschirius rotundipennis*, *latipennis*, *ruflabris*, *Nomius graecus*, *Atranus collaris*, *Sphodrus venustus*, *Anchomenus banaticus*, *Feronia extensa*, *cophosioides*, *Schuep-*

pelii, robusta, brevis, *Myas chalybaeus*, *Trechus banaticus*, *Dejeanii*, *cardioderus*, *sculptus*, *Anophthalmus Milleri* és *Bielzii*; ez utóbbiakból pedig 5 csupán Erdélyben. Ezen jellemző fajokból a magyar faunának sajátja. 30. u. m. a központi Kárpátokban tenyészik 4 (*Nebria tatriza*, *Patrobus tatricus*, *Feronia blandula* és *Trechus microphtalmus*), mind a négy az erdei tenyészet felső határa fölött; az északkeletiekben 7 (*Nebria rivosza*, *Fussii*, *transsylvanica*, *Patrobus quadricollis*, *Amara misella*, *Trechus plicatulus* és *Anophthalmus pilosellus*), a bihari hegységben 6 (*Nebria Reichii*, *Feronia Sacheri*, *Bielzii*, *Trechus marginalis*, *Anophthalmus Redtenbacheri* és *paroecus*) s a délkeleti Kárpátok hegycsoportjában 13 (*Nebria Heegeri*, *Cychrus semigranosus*, *Carabus planicollis*, *comptus*, *Leistus gracilis*, *Dyschirius latipennis*, *rufilabris*, *Anchomenus banaticus*, *Trechus banaticus*, *Dejeanii*, *cardioderus*, *Anophthalmus Milleri* és *Bielzii*; megjegyzendő, hogy a *Trechus microphtalmus* az északkeleti Kárpátokra, *Nebria Reichii*, *transsylvanica*, *Amara misella* és *Trechus marginalis* a délkeletiekre is elterjed.

A válfajok, melyeknek a törzsfajoktól elkülönzésére a színek és nagyság mellett különösen vésményeik változékonysága szolgált alkalmul, nem mindig külön fordulnak elő a vidékek vagy hegycsoportok, és a talajnak emelkedése szerint a törzsfajoktól elkülönözve, hanem gyakran azok együtt is találhatók. Így a német és svajczi Alpésekben tenyésző *Feronia Jurinei* törzsfajához egészen hasonló példányok találtak a délkeleti Kárpátokban élő *Heydenii* válfaja között. Ellenben ugyan ez utóbbi hegycsoportban észleltem a *Feronia foveolata* törzsfajt és *Findelii* válfaját minden átmenet nélkül előjönni; ily átmeneti példányok fordulnak azonban elő a bihari hegységben.

De hogy a válfajok képződésére a távolság s a helyi viszonyok nagy befolyással lehetnek, láthatni a *Carabus Scheidleri*-nél, mely hazánk központi s nyugati részében és Ausztriában mint törzsfaj, felső Magyarországon pedig és Morva, Szilésia s Csehországban *Preyssleri* név alatt mint válfaj tenyészik, míg ez utóbbi válfajnak ismét egy mellékesválfaja Máramarosban lép föl. Ezen lelhelyeken azonban ugy a törzsfajtól a válfajra, mint viszont, még átmenetek találtak; de a Herkules fürdő

vidékén, Erdély délnyugati részében és a Szyrmiumban élő Kolári válfajnál az átmenetet kimutatni még eddig nem sikerült.

Az alábbközlött s részletes lelhelyekkel ellátott magyarországi futonczfélék rendszeres átnézetének összeállításához a következő kútforrások szolgáltak:

Először is saját észleleteim, melyeket 25 éven át hazánk különböző vidékein, nevezetesen Trencsén, Liptó, Szepes, Zólyom, Gömör, Torna, Nógrád, Pest, Heves, Máramaros, Szatmár, Bihar, Arad, Temes, Krassó, Szörény és Baranya megyékben, valamint a Balaton vidékén és Szlavóniában, né-mely helyeken ismételt is tettem, s az ez alkalommal szerzett anyag, mely a nemzeti Múzeum gyűjteményébe helyezve s mások által is bővítve, hazánk faunájára nézve nagybecsű adatokat foglal magában.

Másodszor, azon munkák és folyóiratok, melyekben hazánk Téhelyröpüinek faunájára vonatkozólag részletes adatok találhatók, s melyek kor szerint a következők:

Frivaldszky Imre: »Kirándulás a szepesi Kárpátokra.« (A m. orvos. és természetvizsgálók IV. nagygyűl. munkálataiban, 1845).

Bielz E. Albert: »Handbuch der Landeskunde Siebenbürgens, 1857.« czimű munkájában 118 ritkább s nagy részben Erdélynek sajátos faját hozza fel, hol a Bradycellus obsoletus helyett Dichirotrichus ustulatusnak kellene állania.

Az erdélyi természettudományi egylet közleményeiben (Verhandlungen und Mittheilungen des siebenb. Vereins für Naturwissenschaften zu Hermanstadt) 1850-től kezdve a legközelebbi évekig Bielz E. Albert, Fuss Károly, Hampe Kelemen, Seidlitz György, Riess Károly s másoktól közöltetnek adatok Erdély téhelyröpüinek csaknem összes faunájára nézve.

Miller Lajos a bécsi rovarászati folyóirat 1859-ki évfolyamában a Kárpátokra 1858-ik évben tett kirándulásának eredményét teszi közzé s néhány új fajt is leír, köztük 3 futonczféléét. (Eine Excursion in die Tatra Gebirge. Wiener entomol. Monatschrift III. Band.).

Ugyan az ugyanott az 1858-ik évfolyamban »Eine Sep-

tember- Ausbeute vom Neisiedler See« czim alatt 21 ritkább téhelyröpü faj között 8 futonczfélét is említ.

Bolla János isk. igazgató Pozsonyban, a pozsonyi természettud. egylet 1859-ik évi munkálatai között a Pozsony vidékén tenyésző téhelyröpüeket sorolja elő lelhelyeikkel együtt, melyek közt 91 futonczféle említettik, némelyek azonban, mint a *Carabus depressus* és *Amara torrida* alig tenyészhetnek azon vidéken s így jegyzékembe nem vettem fel.

Frivaldszky Imre: »Entomologiai kémleletek« czime alatt közli az általa és Frivaldszky János által Debreczen vidékén s a konyári tó mellett észlelt rovarokat, melyek között 31 faj futonczféle van említve (Math. és term. tud. Közlemények. 1863. II. köt.)

Dr. Török József tanár s m. akad. r. tag Debreczen rovarfaunája ismertetését (A m. orvosok és természetvizsg. Munkálataiban, 1864) a téhelyröpüekkel kezdván meg, 73 faj futonczfélét tesz közzé.

Frivaldszky János »Adatok a magyarhoni barlangok faunájához« czimű értekezésében hazánk barlangjaiban az általa észlelt valódi barlangi állatokat leírván, három futonczfélét is említ. (Mathem. és természettud. Közlemények. III. köt. 1865.)

Frivaldszky Imrének »Jellemző adatok Magyarország faunájához« (A m. Akadém. Évkönyvei, XI. köt. 1865.) czimű korszorúzott munkájában 99 jellemző futonczféle faj és válfaj van lelhelyeikkel együtt említve, s közöttük 26 leírva; a *Trechus lithophilus* azonban nem él hazánkban.

Rottenberg A. B. az árvamegyei Bábia-Gorára 1867-en tett kirándulásának eredményét közli, 37 futoncz fajjal (Berliner Entom. Zeitschrift, 1867.)

Rózsai Emil tanár a pozsonyi katholikus főgymnasium 1867—68 évi Értesítvényében: »Catalogus Coleopterorum Posonii et Cassoviae inventorum« czim alatt 289 futonczfélét sorol elő; ezek között azonban több oly faj említettik, melyek Magyarországon nem is tenyésznek, mint a *Carabus catenulatus*, *Creutzeri*, *depressus*, *Anchomenus dolens*, *Bogemanni*, *Feronia concinna*, *Mühlfeldii*, *Panzeri* és *unctulata*; mások pedig az általa említett vidéken nem jöhetnek elő,

mint a *Nebria Hellwigii*, *Feronia fasciatopunctata*, *alpestris*, *Jurinei* és *Trechus rotundipennis*.

Kempelen Radó Heves és Külső-Szolnok megyék állattani leírását 1868-ban közölve (Heves és Külső-Szolnok t. e. vármegyék leírása), a téhelyröpüek rendjéből 235 futonczféléet hoz fel. E jegyzékben azonban szintén hibás adatok foglaltatnak, mert a *Nebria brunnea*, *Brachinus immaculicornis* és a *Feronia Panzeri* hazánkban nem tenyésznek.

Geyer Gyula tanár az 1868-ik évben július hó végéig Rozsnyón és környékén tett állattani és phaenologiai észleleteinek kivonata gyanánt 18 futonczféle fajnak első megjelölését közli (A m. orvos. és természetvizsg. XIII. nagygyűlési munkál. 1869.)

Kiesenwetter H. 1868-ban a Bába-Gorára és Tátra hegységbe tett kirándulásának eredményét ismerteti (Berliner Entom. Zeitschrift, 1869.), igen érdekesen elmélkedvén a központi Kárpátok faunája felett, s a középeurópai havasok és a Kárpátok jellemző fajainak elterjedésére nézve két összehasonlító táblázatot is közöl. A Tátrából összesen 16 faj van említve.

Fuss Károly »Verzeichniss der Käfer Siebenbürgens (Archiv des Vereins f. siebenb. Landeskunde. Neue Folge. VIII. Band. 3. Heft. 1869.) cím alatt összeállítá az erdélyi téhelyröpüek faunájára vonatkozó összes adatokat a lelhellyekkel együtt.

Kirschberg Oszkár az Erdélyi Muzeum-egylet Évkönyvei V. kötetében, 1870. pusztá névsorát adja az erdélyi téhelyröpüeknek. E két utóbbi szerző közlése azonban egymással nem egészen egyező.

Horváth Géza saját és mások által tett észleletek és közlések után összeállította a Magas-Tátra téhelyröpüit (a m. orvos. és természetvizsg. XIII. nagygyűlés Munkálataiban, 1870.) hol is a Tátrának magyarországi oldalára eső 88 futonczféle faj van elésorolva.

Mocsáry Sándor ugyanott közzé tett értekezésében »Jellemző adatok Biharmegye téhelyröpüinek ismeretéhez« cím alatt 33 jellemző futonczféléet hoz fel, melyek közül azonban a *Procerus gigas*-nak e megyében való előjvetelét szerző

maga kétségesnek mondja, miután e faj egyedüli lelhelye a Herkulesfürdő s tovább fölfelé aligha terjed.

Reitter E. jelentést tesz a Táttra hegységbe tett kirándulásáról (Verhandl. des naturf. Vereins. Brünn. Tom. VIII. Heft. 1. 1870), melynek tartalma előttem ismeretlen.

Hermann Otto »A mezőség természetrajzi, jelesen állattani szempontból tárgyalva« (Az Erdélyi Muzeum-egylet Évkönyvei V. és VI. kötetében, 1874) című dolgozatában, az ott tenyésző téhelyröpüek közül 61 faj futonczfélét említ.

Horvát Géza »A tornai hegység téhelyröpü faunája« című értekezésében (A m. orvos. és természetvizsg. XV. nagygyűlés Munkálataiban, 1872) 140 futonczféle van felhozva a lelhelyekkel együtt.

Frivaldszky János a Herkulesfürdő és környékén élő állatok között (»A Herkulesfürdő és környéke« című munkában, 1872) 102 futonczfélét sorol elő, melyek közül azonban a Trechus glacialis csak a T. marginalisnak kissé nagyságban eltérő példányának ismertetett föl.

Mocsáry Sándor »Adatok Biharmegye faunájához« cím alatt az 1872. év nyarán e megye területén tett állattani kutatása és gyűjtése eredményéről szóló jelentésében 56 futonczfélét sorol fel a lelhelyekkel együtt (Math. és természet-tud. Közlemények X. köt. 1873).

Frivaldszky János »Állattani kirándulásaim Orsova, Mehádia és Korniareva vidékein« cím alatt (A m. orvos. és természetvizsg. XVI. nagygyűlés Munkálataiban, 1873.) 212 futonczféle fajnak részletes lelhelyeit közli.

Ugyanaz »Adatok Máramaros vármegye faunájához« cím alatt az 1871. év július havában e megyébe tett állattani kirándulásáról szóló jelentésében (Mathem. és természet-tud. Közlemények IX. köt. 1873.) 141 futonczfélét hoz fel, melyek között a Bembidium distingvendum helyett B. saxatile teendő.

Van még ezeken kívül néhány adat közölve a mult század végén és a jelennek elején megjelent munkákban is, nevezetesen: Benkő József (Transsilvania, Tom. I. 1778.) Scopoli János Antal (Observationes Entomologicae. Annus V. Hist. naturalis, 1772); Townson Róbert (Travels in Hungary

with a short account of Vienna in the year 1793. London 1797.), és Blumenbach János Frigyesztől (Fortsetzung des Versuches einer Igloer entomographischen Fauna. Neue Beyträge zur Topographie und Statistik des königr. Ungarns, 1807.) Ezek azonban csak a legközönségesebb fajok felemli-tését foglalják magukban. Benkő Erdélyből a *Carabus nitens*-t és Blumenbach Igló vidékéről a *Carabus auratus*-t is említik; de e fajok azon vidékeken nem élnek. — Koy Tóbiás volt pénztári tiszt a m. k. udvari kamaránál, 1800-ban egy 2765 fajt tartalmazó rovarjegyzéket bocsátott közre (Alphabetisches Verzeichniss meiner Insekten Sammlung, Ofen), mely 145 futonczfélét s ezek között 92-t mint Buda vidékén tenyésztőt foglal magában; a felsoroltakból azonban 15 nem csak hogy nem találhatik Budapest környékén, sőt 5 honunkban sem. Különben Koy és barátja Boehm János m. k. helytartótanácsi számvevő tiszt — ki főleg a pikkelyröpüekkel foglalkozott — voltak alkalmasint az elsők hazánkban, kik rendszeres rovargyűjteménnyel bírtak s néhány új fajt is fölfedeztek, melyek közül a *Feronia Koyi* és a *Cryptocephalus Koyi* az egyik, a *Cryptocephalus Boehmii* pedig a másiknak nevéből lett elnevezve.

Meg kell említenem a külföldi munkákban levő, hazánkra vonatkozó elszórt adatok közül azokat, melyek hibás kútforrások után, vagy a lelhelyek fölcserélése következtében hazánkbelieknek lenni állítatnak. Ilyenek Dejean gróf névjegyzékében (Catalogue des Coleoptères de la collection de M. le Comte Dejean. Trois. edit. 1837.) a *Carabus mingens* var. és az *Ophonus rotundicollis* var. *opacus*; az első valószínűleg a *Carabus hungaricus*-nak nagyobb példánya, az utóbbi pedig az *Ophonus diffinis* lehet. Küster »Käfer Europas« című művében a *Cicindela sylvatica*, *Carabus catenulatus*, *monilis*, *Leistus spinibarbis*; továbbá Dr. Gemminger és báró Haroldnál (Catalogus Coleopterorum, 1868.) a *Dyschirius Bonellii*, *Feronia Welensii* és a *Molops longipennis*; és Chaudoir bárónál (Berliner Ent. Zeitschrift, 1873) a *Cymindis palliata* és *lineata*, mely utóbbiak hazája Rumelia és Macedonia.

Végre harmadszor, a szakbuvárok és gyűjtők által ha-

zánk különféle részeiről megküldött névjegyzékek, vagy meghatározás végett beküldött téhelyröpiük. És pedig:

Ócskay Ferencz báró Pozsony, Nyitra, Sopron, Vas, Zala, és Veszprém.

Bogsch János tanár Pozsony

Dr. Brancsik Károly Trencsén

Miller Lajos Moson (Fertő)

Dr. Horváth Géza Abauj és Zemplén

Dr. Török József Abauj (Ránk)

Mocsáry Sándor Bihar, Csongrád és Békés

Dr. Szmolay József Temes és Krassó

Hanák K. János kegy. r. tanár Máramaros

Fürész Ferencz tanár Szepes

Dr. Kratter — Szörény (Mehádia)

Sacher Károly lovag Abauj (Kassa) és Szörény (Mehádia)

Mayer Móritz cziszt. r. tanár Baranya (Pécs)

Rayé Lajos Bars, Hont, Pest és Fehér

Kovács Gyula muzeumi őr Nógrád és Baranya

Neubehler Pál tanár Zólyom

Hell Sándor tanár Zólyom

Nagy Sándor orvos növendék Bihar (Debreczen)

Keller L. Pest (Buda)

Szabó József jogász Kis-Kunság (Félegyháza)

Metelka Ferencz Pest (Dabas) és Heves (Máttra)

Anker Lajos Pest (Buda vidéke)

Szabados Márton prémontrei papnövendék Abauj (Jászó) megyékből.

Felhasználtam ezeken kívül még több, szerző által hazánk különböző vidékein 1851 — 70-ig tett, és Staub Mór tanár által összeállított zoophoenologiai észleletekből a futonczfélékre vonatkozó lelhelyeket is, mely munka kéziratban a m. k. természettudományi társulat irattárában van letéve.

Továbbá felszólításom következtében szivesek voltak még állatokat gyűjteni a következő nem szakbuvárok is:

Frivaldszky Alajos jogász Turóc

Fabó András lelkész és akad. tag Nógrád

Mikecz András nyug. m. k. kincstári titkár Szabolcs és Vidra Ferdinand képiró Ung megyékben.

Hazánk különböző részeiben nem csekély anyagot gyűjtöttek még: Füle András, Nógel István, Pável János és Anker Rudolf.

Ily nagy számu ügyszeretők buzgalma által lett lehetőségessé hazánk futonczféléinek meglehetősen hű átnézetét adhatni; — s midőn midazoknak, kik e tudomány érdekében adatokat szolgáltatnak, elismerésemet nyilvánítanám: azon óhajtasomat fejezem ki, vajha a hasznost a széppel és nemes-sel magában foglaló természettudományoknak, hasonlóan a mivelt külföldhöz — melynek e téren is már nagyszerű irodalma van — hazánkban is napról-napra minél több mivelője, terjesztője akadna!

CARABIDAE. FUTONCZFÉLÉK.

Cicindelini. Czingolányok.

Cicindela L. n. Czingolány.

Campestris L. n. — mezei cz. — Erdei, mezei utakon s a rétek ösvényein tavasztól őszig gyakori: Moson, Sopron, Vas, Győr. Sz.-Fehér, Baranya (Mecsek), Pozsony, Nyitra, Trencsén, Pest, Heves, Zólyom, Szepes (Táttra: havasalji táj, Lőcse), Gömör, Torna (szádellői völgy, Szoroskő), Abauj, Máramaros (Huszt), Bihar, Temes, Krassó (Szemenik), Szörény megyékben — s Erdélyben. *)

var. *rubens* Friv. Pestmegyében egy példány fordult elő.

hybrida L. n. — Kőcs cz. — Völgyekben s lapályon, kivált a homokos talajon közönséges: Pozsony (Modor), Trencsén (felső s alsó részében, Rajecz), Zólyom (Beszterczébánya), Hont (Bakabánya), Gömör (a Sajó partján), Torna (szádellői völgy), Szepes (Lőcse), Abauj (a Hernád partján), Máramaros (Vissó völgye), Bihar (Debreczen, Nagyvárad), Heves, Pest (Rákos, peszéri erdő), Sz.-Fehér (Alcsúth), Vas (Felső-Lő), Baranya, Temes (Temesvár, Ulma), Szörény (Mehádia) megyékben- s Erdélyben.

*) Az Erdélyre vonatkozó részletes adatok Fuss Károly fentebb említett munkájában már összegyűjtve vannak; miért is ezek újból való közzétételét mellőzendőnek vélem, a névjegyzéket bírálat alá sem veszem, noba bizonyos fajoknak Erdélyben való előjövetele előtttem kétségesnek lenni látszatik.

hybrida var. *riparia* D e j. Sopron (Darufalva), Abauj (Dargó-hegy, Kassa) megyékben és az északi Kárpátokban.

» *transversalis* D e j. Bars (Kálna) megyében.

» var. *Sahlbergii* F i s c h. Temes (Ulma, Grebenác) megyében.

sylvicola D e j. — erdei cz. — A magasabb hegyek utain s napnak kitett lejtős helyein: Sopron, Pozsony (Bazin), Nyitra (Ocskó), Trencsén (Vecserna-Hola, Kis-kriván), Szepes, Torna (szádellői völgy), Zólyom, Gömör (Rozsnyó), Bihar (Farkas-erdő), Krassó (Szemenik), Szörény (Cserteg-hegy, Korniareva) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

soluta D e j. — oldott cz. — Homokos téreken: Pest (Rákos, Pusztapeszér), Bihar (Debreczen), Temes (Ulma) és Baranya (Pécs) megyékben.

iterata Sulz. var. *Viennensis* S c h r k. Szintén a homokos talajon: Pozsony, Bars (Kálna), Pest (Rákos), Heves, Bihar (Debreczen), Temes, Baranya megyékben — s Erdélyben.

chiloleuca F i s c h. Sós tartalmú helyeken Erdélyben, (Déva, Torda, Szamosfalva, Mezőség).

littoralis F a b r. — parti cz. — Homokos talajon: Moson (Fertő), Sopron (Dobórján), Pozsony (Oroszvár), Trencsén (Beczko, Rajecz), Pest (Rákos), Heves, Zemplén, Abauj, Bihar (Debreczen, Székelyhid, Nagyvárad), Békés (Pusztasz. Tornya), Temes (Ulma), Sz.-Fehér (Velence) megyékben, Kis-kunságban (Félegyháza) és Erdélyben.

Germanica L i n. — német cz. — Szántóföldeken, mezőkön s erdei utakon: Sopron, Moson, Veszprém (Herend), Baranya (Pécs, Abaliget), Pozsony, Nyitra, Trencsén (Várna, Zsolna, Rajecz), Bars, Hont (Bakabánya), Zólyom (Besztercebánya), Gömör (Rozsnyó), Torna (Körtvélyes), Abauj (Kassa), Zemplén (Parnó), Szathmár (bikszádi fürdő), Máramaros, Bihar (Debreczen, Nagyvárad), Békés (Csaba), Temes, Pest (Lipótvölgy), Heves megyékben, — Erdélyben és Szlavóniában.

Omophronini. Hupárok.

Omophron L a t r. Hupár.

Limbalus F a b r. — szegélyelt h. — A folyók, patakok és tavak körül: Sopron, Moson (Fertő), Zala (Balaton), Pozsony, Trencsén (Vágpartja), Bars, Nógrád (Diósjenő), Pest (Rákos, Duna part), Heves, Abauj (Jászó), Bihar (Debreczen, Konyári sós tó, Nagy-Várad), Szörény (Zserleu-völgy a Herkules fürdőnél) megyékben, Kis-kunságban (Félegyháza) — és Erdélyben.

Elaphrini. Könyedőczök.

Notiophilus Dum. Nedél. E nem fajai nedveses, árnyékos, vagy a napnak kitett helyeken tartózkodnak.

aquaticus Linn. — vízi n. — Vas, Sopron, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Zólyom, Szepes (törpefenyő táj), Gömör, Máramaros (Lungacsásza), Temes, Szörény (korniarevai hegyek), Baranya (Kantavár) megyékben — s Erdélyben.

palustris Duft. — mocsári n. — Pozsony, Trencsén, Liptó (Koritnicza), Zólyom, Gömör, Szepes, Abauj, Torna (szádellői völgy), Máramaros (Lungacsásza), Bihar (Nagyvárad, Jád völgy, Rézbánya), Heves, Temes, Krassó (Szemenik), Szörény (Csernavölgy, Korniareva), Vas megyékben — s Erdélyben.

» var. *laticollis* Chaud. Orsovánál.

rufipes Curt. — vöröslábú n. — Torna (Sólyomkő-hegy), Abauj (Jászó, Kassa), Szathmár (bikszádi fürdő), Bihar, (Nagy-várad, Feketeerdő), Csongrád és Baranya (Mecsek, Kantavár, Turony-Tenkes erdő) megyékben.

biguttatus Fabr. — kétpontu n. — Sopron, Pozsony, Trencsén, Liptó (Koritnicza), Szepes (Tátra: az al-s felhavasi tájon), Gömör (Rozsnyó) Abauj (Kassa), Máramaros, Krassó (Szemenik), Szörény, Heves, Pest (Buda) megyékben, — Erdélyben és Szlavóniában,

punctulatus Erich. — pontocskás n. — Pozsonynál nedveses helyeken.

Elaphrus Fabr. Könyedőcz.

E neműek a folyó — s álló vizek partjain, ingoványos és homokos talaju nedveses helyeken találhatók.

uliginosus Fabr. — ingoványi k. — Moson (Fertő), Győr, Zala (Csopak), Baranya, Pozsony, Nyitra, Zólyom, Gömör (Rozsnyó, Putnok), Heves, Pest, Bihar (Debreczen, Nagy-Várad) megyékben — s Erdélyben.

cupreus Duft. — rézszínű k. — Sopron, Pozsony, Zólyom (Besztercebánya), Gömör (Sajó partján), Szepes megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

Ulrichii Redt. Zólyom, Gömör (Rozsnyó: a Sajó partján), Máramaros (Fajna-völgy) megyékben — s Erdélyben.

riparius Lin. — parti k. — Moson (Fertő), Sopron, Pozsony, Trencsén (a Vág partján), Nyitra, Bars, Zólyom, Gömör (Putnok), Abauj (Kassa), Szepes (Lőcse), Bihar (Debreczen, Székelyhid, Nagyvárad, Vaskóh), Heves, Pest (budai hegyek, pesti Rákos), Sz.-Fehér (Alcsuth), Baranya megyékben s a Kis-Kunságban (Félegyháza) — és Erdélyben.

aureus Müll. — aranyos k. — Sopron, Pozsony, Nyitra, Trencsén (a Vág partján), Bars, Pest, Zólyom, Gömör (a Sajó partján), Abauj

(Kassa), Bihar (Nagy-Várad, Rév, Feketeerdő), Temes (Ulma) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

Blethisa Bon. Vetke.

multipunctata Lin. — sokpontu v. — Vizek és mocsárok partjain: Mo-
son (Fertő), Sopron (Rákospatak), Pozsony (Sz.-György), Szepes,
Heves (Eger), Pest (Rákospatak), Sz.-Fehér (Mártonvásár) me-
gyékben — és Erdélyben (Kolosvár).

Carabini. — Futoneczok.

Cychrus Fabr. Lapátnok.

rostratus Lin. — ormányos l. — Hegyes vidékeken kövek, vagy kor-
hadt és porhanyós fák alatt s ezek belsejében: Pozsony, Tren-
csén (Kollarovicz, Várna), Árva (Bábia-Gora), Liptó (demény-
falvi völgy, Prasiva), Szepes (Tátra), Torna (szádellői völgy),
Máramaros (Fajnavölgy, Pietrószt), Bihar (Bánlaka, Kristyór),
Szörény, Heves megyékben — s Erdélyben.

» *var. elongatus* Hoppe. Krassó (Tomest), Szörény megyékben és
Erdélyben.

» *var. pygmaeus* Chaud. Szepes (Tátra), Máramaros megyékben —
s Erdélyben.

semigranosus Palliardi. — gyérszemzetű l. — Krassó (Szemenik),
Szörény (Domogled, Cserteg, Szkámhegy) megyékben — s Er-
délyben.

attenuatus Fabr. — karcu l. — Veszprém (Feketehegy), Zala (Bada-
cson), Trencsén (Várna, Rajecz), Árva (Bábia-Gora), Liptó (de-
ményfalvi völgy, Prasiva), Zólyom (hermaneczi völgy) Torna
(szádellői völgy) megyékben — s Erdélyben.

Procerus Dej. Orzony.

Gigas Creutz. — óriás o. — A magas hegyek völgyeiben csigákkal
táplálkodik. Szörény megyében (Cserna-Zsereleuvölgy), Erdélyben
(vöröstoronyi alsó vesztegzár) és Fiume vidékén.

Carabus Lin. Futonecz, Futrinka.

(Procrustes Bon. Nyujtovány, Döfök).

coriaceus Lin. — Kérges d. — A közép hegységben s magasabb hegyek
aljaiban él. Veszprém (Fekete hegy), Zala, Győr, Sopron, Po-
zsony, Trencsén (Várna, Rajecz), Zólyom, Gömör, Torna
(szádellői völgy), Abauj (Jászó), Szepes (Lőcse), Bihar, Máramaros

(Huszt), Temes, Szörény (Korniareva), Heves (Máttra), Pest (budai, Farkasvölgy) megyékben, — Erdélyben és Szlavóniában.

coriaceus var. *spretus* Dej. — Pozsony (Sz. György), Moson (Fertő), Baranya (Pécs), Krassó (Fehértemplom) és Szörény (Allion, Cserteghegy, Csernavölgy) megyékben.

» var. *corrugatus* Friv. Trencsén, Máramaros megyékben — s Erdélyben.

(*Carabus* i. sp.)

nodulosus Creutz. bőkös f. — Hegyi patakoknál s az erdők nedves aljasaiban : Pozsony, Trencsén (Rajecz, Zsolna), Zólyom (Urvölgy), Gömör (Rozsnyó), Abauj (Kassa), Máramaros (Gutinhegy), Bihar (Feketeerdő), Szörény (Korniareva) és Baranya megyékben.

planicollis Küst. — laposnyaku f. — A szörénymegyei havasokon igen ritka ; Erdély hegységeiben gyakoribb.

intricatus Linn. — kuszált f. — A közép- és magas hegyek erdeiben. Pozsony, Trencsén, Zólyom, Gömör, Szepes (Tátra, Lőcse), Torna (Áj, Jabloncza, szádellői völgy). Abauj (Jászó, Kassa, Felső-Tökés), Bihar (Nagy-Várad, Feketeerdő), Szörény (Szulicza, Korniareva), Heves (Máttra), Pest (budai hegység), Baranya, Veszprém (Bakonybél), Sopron, Vas (Felső-Lő) megyékben, — Erdélyben és Szlavóniában.

Fabricii Panz. Kövek és heverőfák alatt az erdőkben : Pozsony, Trencsén (Kollarovicz, Várna, Vrátnavölgy). Szepes megyékben — s Erdélyben.

irregularis Fabr. — szabálytalan f. — A magasabb hegyek erdeiben : Trencsén (Várna, Vrátnavölgy), Máramaros (Fajnavölgy, Csernagóra), Szörény (Korniareva) megyékben — s Erdélyben.

auratus Linn. aranyozott f. — Pozsony megyében (Bolla és Bogsch szerint).

auronitens Fabr. — aranyzöld f. — A magas hegységeken : Trencsén (Vrátnavölgy), Árva (Bábia-Góra), Szepes (Tátra, Lőcse), Zólyom, Gömör (Rozsnyó) megyékben — s Erdélyben.

» var. *Escheri* Palli. Árva (Bábia-Góra), Liptó (Prasiva, deménfalvi völgy), Szepes (Tátra), Máramaros (Fajnavölgy, Csernagóra), Bihar (Feketeerdő), Krassó (Szemenik), Szörény (Szkám-hegy, Zsereleuvölgy, Korniareva) megyékben — s Erdélyben.

nitens Linn. — fénylő f. — A trencsénmegyei Teplicz fürdőnél találtatott egy példányban.

clathratus Linn. — rácsozott f. — Posványos helyeken, mocsárok s tavak partjain : Sopron (Doborján), Pest (Budavideke), Heves, Zólyom, Bihar (Debreczen, Nagyvárad) és Baranya (Pécs) megyékben.

Ulrichii Germ. Kopár hegyeken, kertekben s a hegységek völgyeiben Sopron, Pozsony, Trencsén (Várna, Zsolna), Nyitra, Árva (Árva-

Váralja), Zólyom, Gömör (Rozsnyó), Nógrád (Agárd, Verseg), Pest (Rákos, Gellért-, Sas- Kálvária hegy), Heves, Abauj, Torna (Komjádi), Bihar (Székelyhid, Nagy-várad, Rév), Temes (Temesvár, Ulma), Szörény (Mehádia), Baranya (Mecsek), Moson (Fertő) megyékben, — Erdélyben és Szlavoniában.

Ulrichii var. *fastuosus* Palli. — szindús válfaj. — Szörény megyében a Herkulesfürdőnél, a Domogled, Szkám és Tamantises hegyeken s Orsovánál az Allionon — azonkívül Erdélyben Nagyhágnál.

cancellatus F b r. — rostélyozott f. — A lapályon, szántóföldeken s erdőkben: Vas, Sopron, Moson, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Szepes, Zólyom, Gömör, Torna, Zemplén, Máramaros, Bihar, Temes, Szörény, Heves, Pest megyékben — s Erdélyben.

» var. *intermedius* Dej. Erdélyben.

» var. *excisus* Meg. Pest megyében a pilisi hegyen.

» var. *tuberculatus* Meg. Bihar megyében és Máramarosban.

» var. *graniger* Palli. — szömeges válfaj. — Szörénymegyében (Herkulesfürdő, Szkám-hegy) és Erdélyben.

granulatus Lin n. — szemercsézett f. — Mint az előbbi: Vas, Sopron, Moson, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Zólyom, Gömör, Máramaros, Bihar, Temes, Szörény, Heves, Pest, Baranya megyékben — s Erdélyben.

arvensis F a b r. — törpe f. — Magasabb hegyeken: Sopron, Trencsén, (Vecserna-Hola, Vrátna-völgy), Liptó (Prasiva), Szepes (Tátra, Lőcse), Torna (szadellői völgy), Máramaros (Lungacsásza), Bihar megyékben — s Erdélyben.

obsoletus St. — változatos f. — Mint az előbbi: Trencsén, (Várna), Zólyom, Gömör, (jóléshi-hegy, Rozsnyó), Máramaros, Bihar (Bánlaka, Feketeerdő) megyékben — s Erdélyben.

» var. *carpathicus* Palli. — kárpáti válfaj. — Gömör (jóléshi-hegy), Abauj (Jászó, Felső-Tókes, Kassa), Torna (szadellői völgy), Zólyom (Ó-hegy), Bihar (Püspök-fürdő, Feketeerdő, a petrósi s rézbányai hegyeken) megyében — s Erdélyben.

» var. *euchromus* Palli. — diszszínű válfaj. — Krassó (Szemenik), Szörény (korniarevai havasok) megyékben — s Erdélyben.

montivagus Palli. — Kóbor f. — A szörénymegyei hegyeken, nevezetesen az Allion és Domogled hegyeken, s a mosoroni völgyben — s Erdélyben.

» var. *blandus* Friv. — Szerény válfaj. — Torna (szadellői-völgy) és Heves (Mátra) megyékben.

nemoralis Ill. — berki f. — Erdős hegységekben: Pozsony (Zergehegy), Trencsén, Pest (budai hegység), Heves (Mátra), Gömör (Pogányvár), Torna (szadellői völgy) és Baranya (Mecsek-hegy) megyékben.

convexus F a b r. — domboru f. — Lapályi s hegyi erdőkben: Vas, Sopron, Pozsony, Trencsén (Rajecz, Várna), Árva (Polhora)

Szepes (Tátra, Lőcse), Zólyom, Gömör, Torna (szádellői völgy), Zemplén (Tolcsva), Bihar (Debreczen, Székelyhid, Nagyvárad), Arad (Menyháza), Temes, Szörény (Mehádia), Baranya, Pest (pestvárosi liget, budai Sashegy), Heves (Mátra) megyékben — s és Erdélyben.

convexus var. *dilatatus* De j. — szélesített válfaj. — Szörénymegyében és Szlavóniában.

hortensis Linn. — Kerti f. — Kertekben és erdőkben: Vas, Pozsony (Sz.-György), Trencsén (Várna), Szepes (Tátra), Zólyom, Gömör, Torna (szádellői völgy), Abauj (Felső-Tőkés), Heves (Mátra), Pest (buda-hegyek, pilisi hegy), Veszprém (Bakonybél, Feketehegy) és Baranya megyékben.

Linnei P a n z. Nagyobb hegységekben: Trencsén (Rajecz, Várna, Kollarovicz), Árva (Bábia-Gora), Liptó (Prasiva), Szepes (Tátrafüred), Gömör (Ramzáshegy), Máramaros (Fajnavölgy, Lungacsásza, Pietrosz), Bihar, Krassó (Szemenik), Szörény megyékben — s Erdélyben.

sylvestris F a b r. — erdei f. — Egyes példányok a Tátrában és a szörénymegyei havasokon.

» var. *Hoppii* Germ. (*glacialis* Mill.) — jegi válfaj. — A havasok erdőtenyészete fölött: Árva (Bábia-Gora), Liptó (Prasiva), Szepes (Tátra), Máramaros (Pietrosz) megyékben — s Erdélyben.

scabriusculus O l i v. A lapályon és közép-hegységekben: Sopron, Moson, (Fertő), Pozsony, Bars, Pest (Rákos), Heves (Mátra), Zólyom, Gömör, Szepes (Rechberg Lőcse mellett), Torna (komjáti szőlők szádellői völgy, áji völgy), Abauj (Kelecseny, Ránk), Bihar (szőlősi-pályi erdő), Szörény (Mehádia), Baranya, Sz.-Fehér megyékben, — Erdélyben és Szlavóniában.

» var. *Lippii* De j. Krassó (Fehértemplom), Szörény (Bjelareka völgye s az Allion alján) megyékben — s Erdélyben.

comptus De j. — nyalka f. — A szörénymegyei havasokon — s Erdélyben.

» var. *Hampei* K ü s t. Bihar (Nagy-Várad, Feketeerdő s a magasabb hegyeken), Máramaros (Fajna- és Tiszcsoravölgyben) megyékben — s Erdélyben.

» var. *Rothii* De j. A bihari hegységben s Erdélyben.

Scheidleri F a b r. A középhegységek erdejében, szőlőkertekben és mezőkön: Pozsony, Nyitra, Trencsén, Bars, Pest (budai hegység, pilisi-hegy), Bihar (Nagy-Várad, Feketeerdő, Vaskóh), Baranya (Kantavár) és Veszprém (Petend, Feketehegy) megyékben.

» var. *Preissleri* D u f t. Nyitra, Trencsén (Rajecz, Várna), Turóc (Mosóc), Liptó (Koritnicza), Zólyom, Gömör (Putnok, Rozsnyó), Szepes, Torna (Komjáti, Nádaska, Jabloncza, Szoroskő, szádellői völgy), Abauj (Jászó, Ránk), Bihar (Bánlaka), Pest (Verseg) megyékben — és Erdélyben.

Scheidleri var. *Zawadzkyi* Friv. Máramaros megyében s az ehhez közel fekvő erdélyi részekben.

» var. *Kollari* P a l l i. Szörény megyében (Herkulesfürdő, Domogled, Szkámhegy), — Erdélyben és Szlavóniában (Szerémmege).

» var. *excellens* F a b r. Erdélyben (Szeben).

glabratus P a y k. — simított f. — Pozsony, Trencsén (Várna), Szepes (Lőcse, Tátra), Zólyom, Heves (Mátra), Máramaros (Fajnavölgy, Gutinhegy), Krassó (Szemenik), Szörény (Csernavölgy) megyékben — s Erdélyben.

marginalis F a b r. Szegélyelt f. — Erdélyben a tordamegyei hasadéokban és Keresztény-sziget szándóföldein.

violaceus L. — ibolyaszínű f. — A közép s magas hegységek erdejében gyakori: Moson, Sopron, Pozsony, Nyitra, Trencsén (Várna, Rajecz, Vecserna-hola), Zólyom, Gömör, Szepes (Tátrafüred, Lőcse), Torna (szádellői völgy, dernői Somhegy), Abauj (Jászó, Ránk), Máramaros, Bihar (Debreczen, Székelyhid, Nagy-Várad, Feketeerdő), Krassó (Szemenik), Szörény (Mehádia), Krassó (Fehértemplom), Baranya, Veszprém (Bakonybél), Pest (Verseg), Heves (Mátra) megyékben — s Erdélyben.

» var. *Germari* S t. Máramarosban — Erdélyben és Szlavóniában.

» var. *anrolimbatus* D e j. Gömör megyében Putnok vidékén.

Hungaricus F a b r. — magyar f. — Pozsony, Sopron, Moson, Pest (Rákos, budai hegyek), Heves (Tenk-pusztá) és Temes megyékben.

Calosoma W e b. Ékény.

inquisitor L i n n. — fűrkésző é. — A lombos erdőkben: Vas, Moson, Sopron, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Pest, Gömör, Abauj, Heves, Bihar, Temes, Baranya megyékben — s Erdélyben.

sycophanta L i n n. — hernyózó é. — Kertekben, lombos és fenyves erdőkben: Vas, Sopron, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Szepes (Tátra), Gömör, Torna (Szilicze, Komjáti), Abauj, Bihar (Debreczen, Székelyhid, Nagy-várad, Vaskóh), Csongrád (Szeged), Pest (budai hegység), Győr, Baranya (Jakab és Tetye-hegy) megyékben, — Erdélyben.

sericeum F a b r. Réteken, homokos talaju szántóföldeken és tavak partjain: Sz. Fehér (Felcsuth), Sopron (Pinnye). Pest (Buda), Hont, Gömör (Putnok), Heves, Békés, (Pusztá-Sz. Tornyá), Temes (Temesvár megyékben és a Kis-Kunságban (Félegyháza).

Nebria L a t r. Gödér.

livida L i n n. — halványsárga g. — Folyók és tavak mellett: Moson, (Fertő), Pozsony, Nyitra (Csejte), Nógrád (Diósjenő), Pest (Duna, part), Heves, Baranya megyékben — s Erdélyben.

livida var. *lateralis* F a b r. Trencsén megyében Teplánál a Vág partján, *picicornis* F a b r. — barnáscsápú g. — Folyók partjain: Pozsony, Trencsén, Liptó (Rózsahegy) megyékben s Erdélyben.

brevicollis F a b r. — rövidtorjú g. — Nedveses helyeken és vizek körül: Moson, (Fertő), Sopron, Veszprém, Baranya (Kantavár), Pozsony, Trencsén (a Vág mentében), Nógrád, (Diósjenő), Pest (Budapest), Bihar (Nagy-Várad), Temes (Alibunár), Szörény (Csernavölgy, Korniareva vidéke) megyékben — s Erdélyben.

Jokischii S t. A havasok völgyeiben: Árva (Bisztra völgy), Liptó (Prasiva), Trencsén (Vrátnavölgy) és Szepes (Tátra) megyékben.

» var. *Höpfneri* H e e r. Máramaros (csernagorai hegység), Bihar, Szörény (korniarevai hegység) megyékben — s Erdélyben.

Heegeri D e j. A havasok csermelyeinél s hómezők szélein: Szörény megyében (Wurwu-Babilor, Gugu) — és Erdélyben.

Gyllenhalii S c h. Árva (Bisztra patak). Liptó (Prasiva Djumbir), Szepes (Tátra), Máramaros (Lungacsásza, csernagorai hegység), Bihar megyékben — s Erdélyben.

» var. *Balbi* B o n. Árva (Bisztra patak), Liptó (Prasiva, Djumbir) és Szepes (Tátra) megyékben.

rivosa M i l l. A máramarosmegyei Lungacsásza s Balzatul völgyeiben.

Fussii B i e l z. A máramarosmegyei Lungacsászá s Erdélyben a rodnai havasokon.

Reichii D e j. A havasok völgyeiben s a havasi tájon: Bihar (Bohodej), Szörény (Wurwu-Babilor, Gugu) megyékben — s Erdélyben.

Hellwigii P a n z. Egy példány a m. n. Muzeum gyűjteményében Erdélyből.

» var. *Carpathica* B i e l z. A szörénymegyei Babilor-havas csermelyeinél — s Erdélyben.

Transsylvanica G e r m. — erdélyi g. — A hómezők körül: Máramaros (Pietrosz, Lungacsásza, Tomnatek), Szörény (Gugu, Muraru, Babilor, Obezsa, Vlaskó) megyékben — s Erdélyben.

» var. *femoralis* C h a u d. Máramarosban a Tomnatek tetején — s Erdélyben.

Tatrica M i l l. — tátrai g. — Olvadozó hó közelében: Trencsén (Vrátnavölgy), Liptó (Djumbir, Placzlivo) és Szepes (kis-tarpataki völgy, Virágkert) megyékben.

Leistus Fröhl. Barkócz.

nitidus D u f t. — fényes b. — Szörénymegyében a magasabb hegyek erdejében Korniarevánál s Mislogurulni mellett — s Erdélyben.

gracilis F u s s. — Karcsu b. — A szörénymegyei hegységben — s Erdélyben.

rufomarginatus D u f t. — rótszegélyű b. — A középhegységben: Sopron Pozsony, Nyitra, Pest (budai hegység), Bihar (Nagy-Várad, (Tó-

tös), Baranya (Jakabhegy, Kantavár) megyékben — Erdélyben és Szlavoniában.

ferrugineus L i n. rozsdabarna b. — A lapályon, kopárhegyeken s közép nagyságu hegységekben: Sopron, Moson, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Zólyom, Gömör (Aggtelek, Putnok), Abauj (Ránk), Bihar (Nagy-Várad), Temes, Heves, Pest (pilisi hegy, budai Kálvária-hegy, Sashegy, peszéri erdő), Veszprém (Bakonybél), Zala (Áracs, Csopak), Baranya (Pécs) megyékben — s Erdélyben.

rufescens F a b r. A budai hegységben és a máramarosi Csernagora hegység völgyeiben.

piceus Fr ö h l. — szurokfekete b. — A magasabb hegységekben: Trencsén (Vecserna-Hola, Vrátnavölgy), Árva (Bábia-Gora), Liptó (Prasiva, Djumbir), Szepes (Tátrafüred), Torna (szádellői völgy) Máramaros (Csernagora), Bihar, Szörény (Csernavölgy, Domogled, Cserteg), Heves (Mátra) megyékben — s Erdélyben.

» *var. alpicola* F u s s. Erdély hegységeiben.

Scaritini. Turászok.

Scarites F a b r. Turász.

arenarius B o n. — homoki t. — Homokos talajon: Moson (Fertő), Sz.-Fehér (Alcsuth), Pest (Dunapart), Bihar (Debreczen, Nagyvárad, megyékben és Bánságban).

Clivina L a t r. Álczány.

fossor L i n n. — ásó ál. — Leginkább homokos s porhanyós helyeken: Moson, Sopron, Pozsony, Trencsén, Szepes (Tátrafüred), Gömör, Zemplén, Ung, Szabolcs, Bihar, Temes, Szörény, Pest, Bars megyékben, a Kis-Kunságban — Erdélyben és Szlavoniában.

collaris H e r b s t. Moson, Nyitra, Trencsén, Liptó (deményfalvi völgy, Koritnicza), Torna (Bodva partján), Abauj, Szabolcs, Máramaros, Bihar (Feketeerdő), Temes, Pest (budai Gellérthegy) megyékben, a Kis-Kunságban, — Erdélyben és Szlavoniában.

Ypsilon D e j. Moson megyében a Fertő tavánál.

Dyschirius B o n. Csár.

E neműek a folyók, tavak, mocsárok körül és lehullott falevelek, moha vagy a korhadt növények alatt tartózkodnak.

rotundipennis C h a u d. Erdélyben Nagycsűr vidékén.

rufipes D e j. — rótlábu cs. — Pest (Városliget, budai hegység), Torna (komjáti szőlőkertek), Abauj (Hernád partján), Szepes megyékben — s Erdélyben.

globosus H e r b s t. Pozsony, Trencsén, Pest (Rákos patak körül, Városliget, tabáni temető), Heves, Zólyom, Torna, (áji völgy, Komjáti), Abauj, (Jászó, Hernád partján), Szepes (Tátra), Szabolcs, Máramaros, Bihar (Nagy-Várad. Élesd) megyékben — Erdélyben és Szlavoniában.

semistriatus D e j. Erdélyben a vöröstoronyi szorosnál.

laeviusculus P u t z. Moson (Fertő), Liptó (Vágpartján), Torna (Komjáti) megyékben — s Erdélyben.

ruficornis P u t z. A Fertő tavánál s Erdélyben.

Salinus S c h a u m. — szik cs. — Moson, Sz.-Fehér (Velence), Pest (budai Dunapart, Rákos, muzeumi kert, Pusztá-Peszér). Bars, Heves, Bihar (Konyári-tó) megyékben — s Erdélyben.

angustatus A h r. Trencsénmegyében a Vágpartján Beczkónál, Temesvár mellett — és Erdélyben.

substriatus D u f t. A Fertő tavánál, Trencsénmegyében Beczkónál — s Erdélyben.

strumosus P u t z. A Fertő tavánál, Barsmegyében Kálnánál és Debreczen vidékén.

nitidus D e j. Trencsénmegyében a Vág és Kiszutza homokos partjain, Bars, Pest (a Rákos partján, kincstári erdőnél, Margit szigeten, Zugli getben), Heves, Abauj (Jászó), Máramaros, Bihar, Temes, Szörény, Sopronymegyékben — Erdélyben és Szlavoniában.

politus D e j. Pest (Budapest, Pusztá-Peszér), Heves és Szabolcs megyékben.

intermedius P u t z. Moson (Fertő), Szepes, Szörény, Krassó (Baziá) megyékben, — Erdélyben és Szlavoniában.

digitatus D e j. Abauj megyében Kassánál.

horacius R o s s i. Moson, Sopron, Pest megyékben — és Erdélyben.

atipennis S e i d l. Erdélyben a vöröstoronyi vesztegzár mellett az Olt folyónál.

aeneus D e j. Moson (Fertő), Sz.-Fehér (Velence), Bars, Pest (budai Dunapart, kincstári erdő, Rákos patak, tábori kórház), Torna (Komjáti), Heves, Bihar (Debreczen), Szabolcs, Temes, Szörény megyékben — s Erdélyben.

dimidiatus M o t s c h. A Bánságban (Motschulsky szerint.)

Morionini.

Nomius Casteln. Alacs.

graecus C a s t. — görög a. — Ezen faj, mely állítólag az Északamerikában tenyésző *Morio pygmaeus*-sal azonos, Görög- és Franciaországban, s hazánkban a Bánságban találtatott.

Brachinini. Pattogányok.**Aptinus F a b r. Püfögény.**

mutilatus F a b r. — Hegyes vidékeken kövek, heverő fák s azok kérgei alatt: Sopron, Zala (Tátika), Pest (budai hegység), Heves, Zólyom, Abauj (Ránk), Bihar (Rézbanya, Vaskóh, Királyhágó), Szörény (Domogled, korniarevai hegység) megyékben — s Erdélyben.

Brachinus W e b. Pattogány.

bipustulatus S c h. — Kétpettyü p. — Sz.-Fehér (Alcsuth) és Pest (sz.-endrei tó partján) megyékben.

psophia D e j. — perczegő p. — Moson (Fertő), Pest (Budapest), Baranya (megyeri malom) megyékben, a Kis-Kunságban, — Erdélyben és Szlavóniában.

crepitans L i n. — püfögő p. — Kövek alatt gyakori: Moson, Vas, Sopron, Zala, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Zólyom, Szepes, Gömör, Torna, Abauj, Máramaros, Bihar, Heves, Pest, Temes megyékben, a Kis-Kunságban, — Erdélyben és Szlavóniában.

explodens D u f t. — poszogó p. — A lapályon s hegyes vidékeken kövek alatt közönséges: Sopron, Vas, Pozsony, Trencsén, Zólyom, Gömör, Torna, Abauj, Máramaros, Bihar, Heves, Pest, Temes, Baranya megyékben — és Erdélyben.

glabratus D e j. — simított p. — Pest és Zala megyékben — s Erdélyben.

Dryptini. Kedék.**Drypta F a b r. Kede.**

dentata R o s s i. Vizek partjain s nedveses helyeken: Moson (Fertő), Pozsony, Gömör (Sajópart), Bihar (Debreczen, Nagy-Várad, Rév), Temes (Temesvár, Ulma), Szörény (Mehádia, Orsova), Pest, Zala (Szalabér) megyékben, — Erdélyben és Szlavóniában.

Polystichus B o n. Övér.

vittatus B r u l l. — sávolt Ö. — Mint az előbbi: Moson, Sopron, Pest, (sz.-endrei tónál), Hont, Zólyom, Zemplén (Tapolypart) és Temes (Ulma) megyékben.

Odacanthini. Nyakóczok.**Odacantha Payk. Nyakócz.**

melanura L i n n. Mint az előbbi: Moson (Fertő), Sopron, Nógrád, Pest (pesti mocsárok, sz.-endrei tó), Szörény (Orsova) megyékben, a Kis-Kunságban — s Erdélyben.

Lebiini. Fölögyek.**Aëtophorus Sch m. — G. Hajloncz.**

imperialis G e r m. Tavak és mocsárok partjain: Moson, (Fertő), Sz. Fehér (Ercsi), Pest (pesti mocsárok, Sz. endrei tó), Nógrád, Bihar (Debreczen, Nagy-Várad), Temes (Temesvár), Szörény (Orsova) megyékben — s Erdélyben.

unipunctatus G e r m. Mint az előbbi: Moson, Pozsony, Pest, (Budapest Dabas), Heves, Temes megyékben, — Erdélyben és Szlavóniában.

Demetrias Bon. Aglár.

atricapillus L i n n. Nedveses helyeken és vizek körül: Baranya megyében a megyeri malomnál, — Erdélyben és Szlavóniában.

Dromius Bon. Futkár.

longiceps D e j. Moson megyében Fertő tavánál és Erdélyben.

linearis Oliv. Réteken, mezőkön s árkokban: Moson, Sopron, Pest (budai tabáni temető, Sashegy, kincstári erdő, Farkasvölgy, Szépvölgy), Nógrád, Bihar (Nagy-Várad, Kalota), Temes (Temesvár, Buziás), Szörény (Mehádia), megyékben, — Erdélyben és Szlavóniában.

marginellus F a b r. Szepesben Kézmárc vidékén.

agilis F a b r. Lapályi s hegyi erdőkben: Sopron, Pozsony, Pest (budai hegység, muzeumi kert, Pusztá-Peszér), Liptó (deménfalvi völgy), Trencsén, Bihar (Feketeerdő), Temes, Szörény (Csernavölgy, Cserteghegy) megyékben — s Erdélyben.

fenestratus F a b r. Trencsén (Várna, Vrátna völgy), Zólyom és Szörény (Csernavölgy, Cserteghegy) megyékben.

quadrinaculatus L i n n. — Vizek körül s nedveses erdőkben: Sopron, Pozsony, Trencsén, Bars (Zsitva pataknál Verebély közelében), Pest (pesti réteken), Gömör (Putnok), Heves, Bihar (Feketeerdő, Vaskóh), Temes (szakálházi erdő) megyékben — és Erdélyben.

quadrisignatus D e j. Bars megyében Kálna vidékén.

nigriventris T h o m s. (fasciatus Dej.) Kopárhegyeken, szőlőkertekben s erdőkben száraz lomb alatt: Sopron, Moson, Pest (pilisi hegy,

budai Sashegy, Albertfalva), Torna (Komjáti), Temes, Szörény (Mehádia), Baranya (megyeri malom) megyékben — Erdélyben és Szlavoniában.

sigma Rossi. Mint az előbbi: Sopron, Moson, Pest (Gellérthegy, Hajnalos, Kálváriahegy), és Szörény (Mehádia) megyékben.

melanocephalus Dej. Sopron megyében (báró Ocskay szerint).

Blechnus Motsch. Farócz.

glabratus Duft. — simított f. — Mezőkön, réteken, erdők alján s vizek mellett: Moson, Sopron, Bars, Pest (Rákos, R. Palota, muzeumi kert, budai tabáni temető), Heves, Torna (Komjáti). Abauj (Csécs), Bihar, Szabolcs, Temes (bródi erdő), Szörény (a Cserna s Bjelareka partjain) megyékben — s Erdélyben.

maurus St. — mór f. — Mint az előbbi: Moson, Pozsony, (Vödriczvölgy), Pest, Heves, Gömör, Torna, Abauj, Szörény megyékben — s Erdélyben (Mezőség).

plagiatus Duft. — terelyes f. — Moson (Fertő), Pest (muzeumi kert) és Temes (bródi erdő) megyékben.

Metabletus Schm. — G.

obscuroguttatus Duft. Nedveses helyeken: Sopron, Pozsony, Bars, Pest (pestvárosi liget, Rákos-patak, budai tabáni temető, kincstári erdő, Hajnalos), Heves (Pusztá-Poó), Gömör (Putnok, Rozsnyó), Torna (Komjáti), Abauj (Csécs), Zemplén (Parnó), Szabolcs, Máramaros, Bihar, Temes, Baranya (Kantavár) megyékben — s Erdélyben.

pallipes Dej. Sopron, Pest (pestvárosi liget s rétek, muzeumi kert, Rákospatak, budai Sashegy, Hajnalos, Szépvölgy). Heves Szabolcs, Temes, Baranya (megyeri malom) megyékben — s Erdélyben.

truncatellus Lin. Moson, Nyitra, Pest (Rákospatak), Zólyom, Szepes (Tátrafüred), Torna (szádellői völgy, Komjáti), Abauj (Kassa, Pány), Zemplén (Parnó), Szabolcs, Máramaros, Bihar (Székelyhid, Nagy-várad), Temes (szakálházi erdő), Szörény (Csernavölgy) megyékben — s Erdélyben.

foveola Gyll. Sopron, Bars és Pest megyében.

Apristus Chaud.

quadrillum Duft. Vizek körül és nedveses helyeken: Moson, Gömör (Putnok), Heves, Bihar (Nagy-Várad), Temes megyékben — Erdélyben és Szlavoniában.

major Mill. Trencsénmegyében a Vág partján.

Amblystomus Er. Lotkár.

metallescens Dej. var. *niger* Heer. A pestbudai Dunaparton és Dabas falunál.

Lebia Latr. Fölögy.

cynocephala Lin. — Kékfejű f. — Száraz vagy nedveses helyeken kövek alatt: Moson (Fertő), Sopron, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Bars, Zólyom, Gömör (Sajópart), Torna (szádelői völgy, Komjáti, Berzété), Bihar (Debreczen, Nagy-várad, Beél), Heves, Pest (budai kincstári erdő, Gellérthegy, Pusztá-Peszér) Temes megyékben — s Erdélyben.

chlorocephala Ent. H. Mint az előbbi: Vas, Sopron, Pozsony, Trencsén, Gömör, Zemplén, Heves, Szörény megyékben — s Erdélyben.

cruca minor Linn. Kopár hegyeken és réteken: Sopron, Moson, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Zólyom, Pest (budai Farkasvölgy, Gellérthegy, Hajnalos, pesti Rákos, Pusztá-Peszér), Heves, Abauj (Kassa, Ránk), Torna (Komjáti), Bihar (Debreczen, Nagy-várad, Rév, Belényes, Beél), Szörény, Baranya (Mecsek) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

» var. *nigripes* Dej. Budapest vidékén.

cyathigera Rossi. — serleges f. — Budapesten a Muzeum kertjében, a rudas-fürdőnél és a budai köztemetőben — azonkívül Erdélyben.

turcica Fabr. — török f. — Budapest vidékén, Debreczen környékén és a Fertő tavánál.

humeralis St. — vállfoltú f. — Kopárhegyeken, völgyekben és vizek partjain, hol a növényeken vagy kövek alatt található: Pest (budai Gellérthegy, Sashegy, kincstári erdő, Farkasvölgy, Lipótvölgy), Heves (Mátra), Bihar (Nagy-várad), Temes (Temesvár, Ulma), Szörény (Mehádia), Baranya (Pécs) megyékben — s Erdélyben.

haemorrhoidalis Fabr. Sopron, Pozsony (dunai szigetek), Zólyom, Heves, Temes, Szörény (Mehádia) megyékben — s Erdélyben.

Cymindis Latr. Gyorsód.

humeralis Fabr. — vállfoltú gy. — Kövek alatt a közép s magasabb hegységekben: Moson, Sz. Fehér (Pettend), Pest (budai kincstári erdő, Gellérthegy, Hajnalos, Lipótvölgy), Trencsén, Liptó (deményfalvi völgy), Szepes (Tátrafüred), Torna, Zólyom, Heves (Mátra), Máramaros (Ferenczvölgy, brebifürdő), Bihar (Feketeerdő, Kristyór) Szörény (korniarevai völgy) megyékben — s Erdélyben.

- cingulata* Dej. — övedzett gy. — Mint az előbbi: Pest (Budai hegység) Trencsén (Kis-Kriván, Vrátnavölgy), Szepes (Tátra), Gömör (Rozsnyó), Máramaros (Vissó-völgy), Szörény (korniarevai hegység) megyékben — s Erdélyben.
- axillaris* Fabr. Moson, Sopron, Trencsén (Rajecz), Pest (budai Kis-Gellérthegy) Heves, Krassó (Fehértemplom) megyékben — és Erdélyben.
- scapularis* Schaum. — vállapfoltú gy. — Moson. Sz. Fehér (Pettend), és Pest (Buda vidéke, palotai erdő) megyékben.
- angularis* Gyll. — szögletes gy. — Moson és Szörény (Mehádia) megyékben.
- miliaris* Fabr. Moson, Sopron, Sz. Fehér, Pest (Buda vidéke) és Torna megyékben.

Masoreus Dej. Göd.

- Wetterhali* Gyll. Nedveses helyeken: Moson (Fertő), Pozsony, Bars, Pest (pestvárosi liget, Buda vidéke) és Torna (Komjáti) megyékben.

Loricérini. Szőrésápok.

Loricera Latr. Szőrésáp.

- pilicornis* Fabr. Nedveses helyeken s a hegyi patakoknál: Sopron, Pozsony (Sz. György), Nyitra (Ocskó), Trencsén (Vrátnavölgy, Kiszucza-Ujhely), Liptó (Prasiva), Zólyom, Szepes (Tátra), Bihar (pályi csere, Bohodějhegy), Szörény (korniarevai hegység) megyékben — és Erdélyben.

Panagaeini. Jegyerek.

Panagaeus Latr. Jegyer.

- crux major* Lin. — Keresztes j. — Nedveses helyeken: Vas, Sopron, Pozsony, Nyitra, Pest (Buda vidéke, pestvárosi liget, Rákospatak partja), Zólyom, Gömör (Rozsnyó, Putnok), Heves, Bihar (Nagy-vár, Debreczen), Temes (Temesvár, Ulma) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.
- quadripustulatus* St. Vas, Sopron, Zala, Pozsony, Trencsén, Gömör, Torna (Komjáti), Zemplén (a Tapoly partján), Temes megyékben — s Erdélyben.

Chlaenini. Szalangok.

Callistus Bon. Deline.

lunatus Fabr. — holdas d. — Száraz helyeken, kivált meszes talajon kövek alatt: Pozsony, Nyitra, Trencsén (Beczko, Zsolna, Rajecz), Zólyom, Gömör, Torna (Komjáti, Jólész), Abauj (Kassa), Heves (Parád), Bihar (Székelyhíd, Nagy-Várad, Rév), Temes (Temesvár, Ulma), Szörény (Mehádia, Korniareva) megyékben — s Erdélyben.

Chlaenius Bon. Szalang.

festivus Fabr. — diszes sz. — A folyók és tavak partjain: Pest, Sz.-Fehér (Velence), Zala (Csopak), Baranya (Pécs), Heves (Eger), Bihar (Nagy-Várad), Temes (Ulma), Szörény (Orsova) megyékben — és Erdélyben.

spoliatus Rossi. — szerény sz. — Mint az előbbi: Pozsony, Nyitra, Bars, Liptó (a Vág partján), Gömör (Sajópart), Pest (Budapest, Dabas), Nógrád (Diósjenő), Bihar (Debreczen, Nagy-Várad), Temes (Temesvár, Ulma), Szörény (Orsova), Baranya, Sz.-Fehér (Velence, Alcsúth), Zala (Zánka), Sopron, Moson (Fertő) megyékben — és Erdélyben.

vestitus Payk. Moson (Fertő), Sopron, Zala, Pozsony (Sz. György), Nyitra, Trencsén, Liptó (Koritnicza), Zólyom, Gömör, Szepes (Lőcse), Torna (Áj), Abauj, Heves, Bars, Pest, Bihar, Temes (Ulma), Baranya (Kantavár), Sz. Fehér (Velence) megyékben — s Erdélyben.

Schrankii Duft. Sopron, Moson, Vas, Zala (Zánka, Csopak), Nyitra, Trencsén, Pest, Heves, Torna (Bódva partján), Zólyom, Temes megyékben — és Erdélyben.

tibialis Dej. Trencsén (a Vág partján), Gömör (a Sajó partján), Torna (a Bódva partján és szádellői völgyben) és Abauj megyékben.

nigricornis Fabr. Pozsony, Zólyom, Szepes (Lőcse), Torna (Komjáti), Heves, Bihar (Debreczen, Nagyvárad), Temes megyékben — s Erdélyben.

» *var. melanocornis* Dej. Moson, Sopron, Pest (budai kincstári erdő, Dabas), Gömör (Putnok), Torna (Komjáti), Bihar (Debreczen Nagyvárad) és Baranya megyékben.

holosericeus Fabr. Fabr. Nedveses helyeken: Moson, Sopron, Sz.-Fehér (Alcsúth), Baranya (Pécs), Pozsony, Trencsén (Beczko) Zólyom, Torna (szádellői völgy), Bihar (Debreczen, Nagy-Várad), Temes (Temesvár, Ulma), Pest (pestvárosi liget), Heves (Eger megyékben, a Kis-Kunságban (Félegyháza) — Erdélyben és Szlavoniában.

(Dinodes Bon. Körtorj)

azureus Duft. — lazurkék sz. — Bihar (Nagy-várad), Temes (Ulma, és Baranya (Pécs) megyékben.

Atranus Lelont. Kéjencz.

collaris Ménétr. — rőttorju k. — Ezen ritka faj, mely Európában Délorosz- és Franciaországban találtatott, Szörény megyében Mehádia vidékén is tenyészik.

Oodes Bon. Tekér.

helopioides Fabr. — bujnokdad t. — Leginkább nedveses réteken él, Sopron, Moson, Pest (budai Lipótvölgy, Dabas), Nograd, Heves, Torna (Komjáti), Szabolcs, Bihar (Nagyvárad, Solyomkő), Baranya (Kantavár) megyékben — és Erdélyben.
gracilis Villa. Temes megyében Lippánál és Erdélyben.

Licinini Terepeczék.

Licinus Latr. Terepcze.

cassideus Fabr. Kopár dombokon, szőlős kertekben és völgyekben: Sopron, Moson, Trencsén (Beczkő), Pest (budai Gellérthegy, Miksavölgy), Heves, Bihar (Nagy-várad), Temes (Szakálházi erdő), Baranya megyékben — s Erdélyben.

depressus Payk. Leginkább hegyes, erdős vidékeken: Sopron, Trencsén (Zsolna), Szepes (Tátra), Gömör, Bars, Heves (Mátra) Zemplén (Parnó), Máramaros (Fajna-völgy), Bihar (Tötös, Kalugyeri forrás), Szörény, (Herkulesfürdő) megyékben — s Erdélyben.

Hoffmannseggii Panz. Mint az előbbi: Trencsén (Vránavölgy), Gömör (Rozsnyó, Ramzsáshegy) Szörény (Szkámhegy, korniarevai hegység) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

Badister Clairv. Futka.

unipustulatus Bon. Réteken s nedveses helyeken: Moson (Fertő), Pozsony megyékben — s Erdélyben a Mezőségen.

bipustulatus Fabr. Dombos kopár helyeken, nedves réteken s völgyekben: Vas, Sopron, Moson, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Szepes (Kézsmárk), Gömör (Sajópart), Zólyom, Pest (pestvárosi liget s rétek, budai Gellért- s Kálvária hegy, kincstári erdő, Pusztape-

szér). Torna (szádelői völgy, Jólész, Komjáti), Bihar, Temes, Szörény, Baranya megyékben — s Erdélyben.

sodalis D u f t. (*humeralis* Bon.) Moson (Fertő), Trencsén (Zsolna), Pest (pestvárosi liget), Máramaros, Bihar megyékben — s Erdélyben.

pellatus P a n z. Moson, Sopron, Pest (pestvárosi liget, Dabas), Torna (a Bódva partján), Heves, Bihar, Temes (Ulma) megyékben — s Szlavoniában.

Broschini. Fejendek.

Broscus. P a n z. Fejend.

cephalotes L. Kövek alatt földbe vájt gödröcskében tartózkodik: Sopron, Moson, Pozsony, Nyitra, Trencsén (Beczko, Várna, Rajecz), Pest (Budapest), Zólyom, Gömör, Szepes (Lőcse), Torna (szádelői s áji völgyek), Heves, Bihar (Debreczen, Nagy-Várad), Máramaros (Fajnavölgy), Békés (Csaba), Szörény (Mehádia), Győr-megyékben — s Erdélyben.

Pterostichini. Röpérek.

Pogonus Dej. Fémeg.

A tavak, mocsárok és folyók partjain élnek.

luridipennis G e r m. — füstös f. — Moson (Fertő), Sz.-Fehér (Velencei tó), Pozsony, Pest, Bihar (Konyári tó) megyékben — s Erdélyben.

iridipennis N i c o l. Erdélyben (Kolos, Szamosfalva, Vizakna, Déva).

riparius D e j. — parti f. — Moson (Fertő), Pest (budapesti Dunapart, Dabas), Bihar (Konyári tó, Nagy-Várad) megyékben — s Erdélyben.

Patrobus Dej. Horva.

excavatus P a y k. A folyók partjain s a hegyek erdejében: Sopron, Moson, Nyitra, Bars, Pest, Heves (Mátra), Trencsén (Beczko), Liptó (Prasiva), Szepes (Tátrafüred), Gömör, Abauj (Ránk), Bihar, Szörény megyékben — Erdélyben és Szlavoniában.

quadricollis M i l l. Máramaros megyében Lungacsásán és a csernagorai Balzatul — Vidlemszkonál — s Erdélyben a brassói hegyekben.

tatricus M i l l. — tátrai h. — Liptó megyében Djumbir havason és a szepesmegyei Tátrának kis-tarpataki völgyében s a Virágkertben.

Sphodrus Clairv. Jéc.

leucophthalmus L i n n. Pincékben, raktárakban s mezőkön: Sopron, Trencsén, Turóc, Gömör, Abauj, Heves, Pest, Bihar, Temes, Baranya megyékben — s Erdélyben.

(Pristonichus Dej.)

coeruleus Dej. Az erdélyi szakbuvárok szerint Kolozsvár és Holczmány vidékén.

venustus Dej. Szörény megyében a Domogleden.

punctatus Dej. — pontozott j. — Bars, Pest (budai kincstári erdő), Bihar, (Nagy-Várad), Szörény (Csernavölgy), Baranya megyékben — és Szlavóniában.

terricola Herbst. Pinczékben és a szabadban hantok s kövek alatt : Sopron, Moson, Pozsony, Pest, Heves megyékben — s Erdélyben.

Calathus Bon. Tekeny, Garaboly, Küssü.

cisteloides Ill. — derencsdet t. — A lapályon és hegyekben igen közönséges s mindenütt elterjedett.

» *var. punctipennis* Germ. Pozsony, Bihar, Temes, Baranya és Zalamegyékben.

flavipes Fourc. (fulvipes Gyll.). Moson, Pozsony, Trencsén, Szepes (Tátrafüred), Bihar (Debreczen, Nagy-Várad), Máramaros, Heves Temes, Szörény megyékben — s Erdélyben.

ambiguus Payk. (*fuseus* Fabr.) — barna t. — Lapályon s hegyes vidékeken : Moson, Sopron, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Zólyom, Szepes, Abauj, Zemplén, Bihar, Heves, Pest (pestvárosi liget, palotai erdő, Gellérthegy), Temes, Szörény, Baranya, Zala megyékben — s Erdélyben.

melanocephalus Linn. A lapályon s hegyekben közönséges s általánosan elterjedett.

» *var. alpinus* Dej. Erdély havasain.

» *var. ochropterus* Duft. Moson, Sopron, Zala (Badacson), Pest (budai hegység), Liptó (Deményfalvi völgy), Bihar és Szörény megyékben.

micropterus Duft. Hegyes vidékeken kövek alatt : Pozsony, Liptó, Szepes, Máramaros, Bihar, Szörény megyékben — s Erdélyben.

metallicus Dej. — ércfényű t. — Magas hegyeken kövek vagy heverő fa s moha alatt : Trencsén (Kis-Kriván), Árva (Babia-Gora), Liptó (Prasiva), Szepes (Tátra), Gömör (Királyhegy) Máramaros (Pietrősz, Lungacsásza, Csernagora), Bihar, Szörény megyékben — s Erdélyben.

Taphria Bon. Nyík.

nivalis Panz. — havasi ny. — Moson Sopron, Trencsén (Vecserna-Hola), Liptó (Prasiva), Zólyom, Szepes (Tátrafüred), Heves, Máramaros (Csernagora), Bihar, Szörény (Domogled, korniarevai hegység) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

Dolichus Bon. Vadóc.

flavicornis F a b r. — sárgacsápu v. — Veszprém (Szilas), Baranya, Pest (Budapest, Dabas), Heves, Trencsén, (Beczkó), Gömör, Zemplén, (Parnó), Bihar (Debreczen, Székelyhid, Nagy-Várad,) Szörény (Cserteghegy alatt, Csernavölgy) megyékben — s Erdélyben.

Anchomenus Er. Fojta.**(Platynus Bon. Lapócsa).**

scrobiculatus F a b r. — gödörccsés f. — Hegyes vidékeken: Szörény megyében, Erdélyben és Szlavoniában.

banaticus F r i v. — bászági f. — A korniarevai hegységben.

(Anchomenus Bon.)

longiventris M a n n h. — nyúltpotrohu f. — Nedveses és száraz helyeken: Pest (Budapesti rétek, muzeumi kert), Heves, Szepes, Bihar (Beél) megyékben és a Kis-Kunságban (Félegyháza).

Krynicky S p e r k. Nedveses helyeken: Pest (Margitsziget), Abauj (Jászó) és Temes (Ulma) megyékben.

junceus S c o p. (*angusticollis* Fabr.) Lapályi s hegyi erdőkben mindenütt elterjedett.

livens G y l l. Nedveses helyeken: Moson, Pest (Budapest, Dabas), Baranya, Máramaros megyékben.

prasinus F a b r. — zöldellő f. — Lapályon s hegységek völgyeiben gyakori s általánosan elterjedett.

albipes F a b r. — fehérlábu f. — Hegyes vidékek völgyeiben s lapályon nedveses helyeken: Sopron, Moson, Pozsony, Trencsén (Beczkó), Zólyom, Gömör, Szepes, Torna, Heves, Pest (Rákos), Máramaros, Bihar, Szörény megyékben — Erdély és Szlavoniában

oblongus F a b r. Lapályon s a hegységek völgyeiben: Pozsony, Trencsén (Beczkó), Pest (pestvárosi liget, Rákos), Heves, Gömör, Zemplén, Szabolcs, Bihar, Szörény, Baranya megyékben. Kis-Kunságban (Félegyháza) — Erdélyben és Szlavoniában.

(Agonum Bon. Sürge.)

marginatus L i n n. Sopron, Moson, Pozsony (Sz.-György), Nyitra, Trencsén, Bars, Szepes (Tátra), Gömör (Pogányvár), Abauj (Jászó, Kassa), Heves, Pest (budai Hajnalos), Sz.-Fehér (Alcsúth), Baranya megyékben s Erdélyben.

impressus P a n z. Mosony, Pozsony, Szepes (Svedlér) és Heves megyékben.

sexpunctatus F a b r. — hatpuntu f. — Lapályon s hegyes vidékeken:

Sopron, Moson, Pozsony, Nyitra, Trencsén (Beczkó, Rajecz), Liptó (Koritnicza), Szepes (Tátrafüred, Lőcse), Zólyom, Gömör (Rozsnyó, Murány), Abauj (Jáhodna-hegy, Ránk), Máramaros, Bihar (Debreczen, Nagy-Várád), Temes, Krassó (Szemenik), Szörény, Bars, Heves megyékben, a Kis-Kunságban — s Erdélyben.

parumpunctatus F a b r. — kevésponu f. — Elterjedés mint az előbbinél, azonkívül Budapest vidékén (a kincstári erdőben) és Zemplén megyében is.

gracilipes D u f t. Közép- s magasabb hegységekben : Moson, Pest (budai Hajnalos), Heves, Zólyom, Máramaros (Tiszsora-völgy), Szörény (Zserelen-völgy, korniarevai hegység) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

austriacus F a b r. — osztrák f. — Moson, Sopron, Sz.-Fehér (Alcsúth), Baranya (Kantavár), Bihar (Nagy-Várád, Székelyhid, Debreczen), Pest (budai kincstári erdő), Nyitra megyékben, a Kis-Kunságban — s Erdélyben.

var. modestus S t. Pozsony, Bars, Pest, Heves, Gömör, Abauj, Máramaros, Bihar, Temes, és Szörény megyékben.

lugens D u f t. Nedveses helyeken : Moson, Sopron, Pest, (Budapest, Dabas), Heves, Zemplén (Parnó), Bihar (Nagy-Várád), Temes (Temesvár, Ulma), Baranya (megyeri malom) megyékben a Kis-Kunságban — és Szlavóniában.

viduus. P a n z. — árva f. — Moson, Sopron, Trencsén, (Beczkó, Rajecz), Liptó (Koritnicza), Szepes (Kézsmark), Gömör, (Putnok), Heves, Pest, (Dabas), Bars, Abauj (Jászó), Máramaros, Bihar, Arad, Szörény megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

var. moestus Duft. (*lugubris* Duft). Moson, Trencsén, Pest (pestvárosi liget, táboriget, kórház, budai Vezérhalom, Bugyi, Pusztapeszér), Heves, Bihar (Debreczen, Nagy-Várád, Feketeerdő), Krassó (Szemenik) megyékben, a Kis-Kunságban — Erdélyben (Mezőség) és Szlavóniában.

versutus S t. Vas, Moson, Pozson, Heves megyékben — s Erdélyben.

antennarius D u f t. — érczfényű f. — Hegyes vidékeken : Sopron, Pozsony, Bars, Pest, Heves, Zólyom, Gömör, Abauj megyékben — s Erdélyben és Szlavóniában.

atratus D u f t. — fekete f. — Moson, (Fertő), Pest (budai hegység), Heves (Eger) Temes és Szörény (Orsova, Csernavölgy) megyékben.

pusillus S c h a u m. Trencsén (Rajecz), Pest (pestvárosi liget, Rákospatak budai Lipótvölgy, Dabas), Bars és Temes (Ulma) megyékben.

micans N i c o l. Budapest vidékén, Besztercebánya környékén és Zemplén megyében Parnónál.

scitulus, D e j. Máramarosban a Fajnavölgyben.

piceus L i n n. Moson, Veszprém, Pest, (budai Hajnalos), Heves megyékben — s Erdélyben.

gracilis S t. Liptó megyében Koritniczánál és Szlavóniában.

fuliginosus P a n z. Heves megyében és Erdélyben.

puellus D e j. Nyitra, Heves megyékben — s Erdélyben.

Thoreyi D e j. Moson (Fertő), Nógrád (Balassa-Gyarmat), Heves megyékben — s Erdélyben a Mezőségen.

quadripunctatus D e G e e r. A zólyomi és bihari alhavasokon.

Olisthopus D e j. Sinkász.

rotundatus P a y k. Lapályon s hegyi völgyekben : Trencsén (Zsolna vidékén), Pest (budai Hajnalos, Dabas), Bihar (Nagy-Várád) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

Sturmü D u f t, Moson (Fertő), Trencsén (Zsolna), Szörény (Cserna-völgy) megyékben — s Erdélyben.

Stomis C l a i r v. Szájcsa.

punicatus P a n z. Erdőkben rothadt fában, vagy a vizek partjain kövek alatt : Sopron, Pozsony, Trencsén, Bars, Pest (pestvárosi liget, budai Hajnalos), Zólyom, Gömör, Szepes, Heves, Máramaros, Bihar, Temes, Szörény megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

Platyderus S t e p h. Lapka.

rufus D u f t. — rőt l. — Hegyes és lapályos vidékeken heverő fa vagy kövek alatt ; Pest (pilisi-hegy), Heves (Pusztá-Poó), Gömör, (Putnok, Aggtelek, Rozsnyó), Abauj (Jászó), Bihar (Nagy-Várád, Kalota), Szörény megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

Feronia L a t r. Lótoncz.

(*Poecilus* B o n.)

punctulata F a b r. Nedveses helyeken ; Moson (Fertő), Sopron, Pozsony, Pest (Buda vidéke), Sz.-Fehér (Alcsúth), Bihar (Székelyhid, Nagy-Várád), Abauj, Gömör és Arva megyékben.

cuprea L i n. — rézfényű l. — Kövek, rögök s hantok alatt mindenütt lelhető.

var. affinis S t. A törzsfaj társaságában.

versicolor S t. Hegyes vidékeken kövek alatt : Trencsén (Rajecz), Liptó (Koritnicza), Turóc, Szepes (Tátra), Torna (szádellői völgy), Gömör, (Nagy-Hnilecz), Máramaros (brebi fürdő) és Krassó (Szenik) megyékben.

cursoria D e j. Erdélyben Szeben vidékén.

dimidiata O l i v. Pozsony (Vöröskő) és Gömör (Rozsnyó mellett a Rákos hegyen) megyékben.

Koyi G e r m. Moson, Sopron, Nyitra, Pest, Szepes. (Tátrafüred), Mára-

maros (Fajnavölgy), Bihar (Nagy-Várad, Debreczen), Békés (Pusztasz.-Tornya) és Szörény (Csernavölgy) megyékben.

lepida F a b r. — hülye l. — Általánosan elterjedett.

» *var. gressoria* D e j. Trencsén (Rajecz), Turóc, Zólyom, Szepes (Tátra), Bihar és Szörény megyékben.

subcoerulea S c h. — kékellő l. — A vizek partjain: Bars, Gömör (Sajópart), Abauj (Kassa), Bihar (Nagy-Várad) megyékben — s Erdélyben.

puncticollis D e j. A Fertő tavánál s Bihar megyében Debreczen és Nagy-Várad vidékein.

(*Adelosia* S t e p h.)

picimana D u f t. — vörlábú l. — Nedveses helyeken s a vizek partjain Moson, Sopron (Pinnye), Nyitra (Ócskó), Pest (pestvárosi liget, Sz.-Endre), Heves, Zemplén (a Tapoly partján), Bihar (Debreczen, Nagy-Várad), Temes (Lippa) és Baranya megyékben.

(*Tapinopterus* S c h a u m.)

extensa D e j. (*cognata* D e j.) Szörény megyében a Herkulesfürdő melletti Domogled hegyen s a Mislogurului mellett.

(*Lagarus* C h a u d.)

vernalis P a n z. — hornyolt l. — Lapályon s hegysekben mindenütt elterjedett.

» *var. maritima* G a u b. A Fertő tava partján.

submetallica C h a u d. Egy magyarországi példány a m. nemz. Muzeum gyűjteményében.

inquinata S t. Ezen ritka faj szintén Magyarországon találtatott.

inaequalis P e y r. Moson, Sopron, Trencsén (Vrátnavölgy), Gömör (Roznyó, Putnok), Bihar (Feketeerdő, Rézbánya), Temes, Heves megyékben — s Erdélyben.

(*Lyperus* C h a u d. Zakánd.)

aterrima F a b r. — fénylő l. — Nedveses helyeken: Sopron, Moson, Pozsony, Pest (Budapest vidéke, Sz.-Endre), Heves, Bihar (Debreczen, Nagy-Várad) megyékben — s Erdélyben.

elongata D u f t. — nyulánk l. — Tavak körül: Pest (Rákos mocsáros helyein, Sz.-Endre, a budai Jánoshegyen egy példány, hová történetesen fölrepült), Heves megyékben, a Kis-Kunságban (Félegyháza) — s Erdélyben.

(*Omaseus* Z i e g l.)

nigra S c h a l l. — fekete l. — Lapályon s hegyeken gyakori és mindenütt elterjedett.

vulgaris L i n. — közönséges l. — Mint az előbbi.

nigrita F a b r. Hegyes vidékeken gyakori: Sopron, Moson, Pozsony (Zergehegy) Trencsén (Rajecz), Liptó (Prasiva), Szepes (Tátra, Lőcse), Zólyom, Gömör, Heves, Abauj, Máramaros, Bihar, Szörény megyékben — s Erdélyben.

Anthracina Illig. — gyászos l. — Lapályon s hegyek közt gyakori: Sopron, Moson, Pozsony (Sz. György), Trencsén, Bars, Pest (Rákos, budai kincstári erdő, Sashegy), Heves (Pusztapóó), Zólyom, Gömör, Szepes (Kézsmárk), Zemplén, Szabolcs, Máramaros, Bihar, Temes, Baranya (Pellérd) megyékben, a Kis-Kunságban — Erdélyben és Szlavóniában.

gracilis D e j. — karcsu l. — Nedvases helyeken: Moson (Fertő), Pozsony, Pest, (Pestvárosi liget, Dabas), Heves, Zemplén, Bihar (Debreczen), Temes, (Ulma), megyékben, a Kis-Kunságban, (Félegyháza) — s Erdélyben.

minor Gyll. — Kisebb l. — Moson, Pozsony, Pest, (pestvárosi liget, Dabas,) Zólyom, Gömör, (Putnok), Torna (szádellői völgy), Abauj, Szabolcs, Bihar (Debreczen Tenke), Krassó (Baziás), Heves, Veszprém megyékben — s Erdélyben.

(Argutor M e g. Pád.)

interstincta S t. Sopron, Moson, Pozsony, Trencsén, (Zsolna), Árva, Zólyom, Bars, Heves, Abauj (Jászó), Zemplén (Parnó), Máramaros, Bihar (Debreczen, Nagy-Várad, Rév, Vaskóh), Temes, Szörény (Cserteghegy, Domogled), Baranya (Villányi erdő, megyeri malom, Kantavár,) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

strenna P a n z. Vas, Sopron, Trencsén (Zsolna), Liptó (Prasiva), Szepes (Tátrafüred), Gömör (Rozsnyó, Putnok), Zemplén, Máramaros, (Lungacsásza), Heves, Pest (Rákos), Temes, Szörény (Korniareva), megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

diligens S t. Pest (Pusztapeszér), Heves, Gömör, Szepes (Tátrafüred), Abauj (Jászó), Zemplén, Szabolcs, Máramaros (Lungacsásza, Csernagora), Bihar megyékben — és Szlavóniában.

(Orites S c h a u m.)

negligens S t. A Tátrában az erdő tenyészet fölött s azonkívül az Óriás-hegyek magaslatain.

(Platysma. B o n.)

oblongopunctata F a b r. Erdőkben gyakori: Pozsony (Vöröskő), Trencsén (Rajecz, Kis-Kriván), Liptó (Prasiva), Zólyom, Gömör (Rozsnyó), Szepes (Tátrafüred), Abauj (Jászó, Kassa), Máramaros,

ros (Pietrós, Lungacsás), Bihar (Feketeerdő), Szörény megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.
angustata D u f t. ATátrában s Gömör megyében Rozsnyó vidékén.

(*Steropus* M e g. Nyéd.)

madida Fabr. Erdélyben a rodnai havasokon.

aethiops Panz. Liptó (deményfalvi völgy), Zólyom, Szepes (Tátrafüred), Gömör (Nagy-Hnilecz), Torna, Veszprém megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

rufitarsis D e j. — rőtkocsás l. — Szepes (Tátrafüred), Máramaros (Pietrós, Lungacsás), Bihar (Feketeerdő), Szörény megyékben — s Erdélyben.

» *var. tenuimarginata* Ch a u d. Erdély hegységeiben.

Illigeri P a n z. Pozsony megyében és a Tátrában.

cophosioides D e j. — zömök l. — A szörénymegyei Allion-, Cserteg- és Domogled-hegyen s a korniarevai hegységben — Erdélyben és Szlavóniában.

cylindrica H e r b s t. — hengerű l. — Pozsony, Trencsén (Konyhora hegy Zsolna vidékén), Pest, (Verseg), Nógrád, Gömör (Tornalja), Heves (Eger Verpeléth, Parád), Bihar (Nagy-Várad), Temes (Ulma, Temesvár), Baranya (Pécs) megyékben — s Erdélyben.

» *var. magna* D e j. Pozsony (Nagy-Szombat), Nyitra (Ócskó), Turóc, Hont, Bars, Bihar (Nagy-Várad), Temes, Szörény (Mehádia) és Baranya (Pécs) megyékben.

» *var. filiformis* D e j. Bihar (Geszt), Arad és Temes megyékben.

(*Pterostichus* B o n. Röpér.)

melas C r e u t z. — fekete l. — Hegyes vidékeken erdőkben s völgyekben mindenütt gyakori.

» *var. Hungarica* D e j. (*Transsylvanica* Chaud.) A szörénymegyei hegységeken — s Erdélyben.

Kokeilii M i l l. Erdélyben a rodnai havasokon.

maura D u f t. — szecsen l. — Leginkább a magasabb hegyeken az erdő tenyészet fölött: Trencsén (Kis-Kriván), Árva (Bábia-Gora), Liptó (Djumbir), Szepes (Kis-tarpataki völgy), Gömör (Király-hegy), Bihar (Bohodej), Szörény megyékben — s Erdélyben.

» *var. madida* S t. A törzsfaj társaságában.

Jurinei P a n z. A szörénymegyei magasabb hegységeken egyes példányokban.

» *var. Heydenii* H e e r. Máramaros, Krassó és Szörény megyék fenyveseiben — s Erdélyben.

Sacheri F r i v. A biharmegyei hegység fenyveseiben.

fossulata Sch. — gödörccsés l. — A magas hegyek erdejében, az erdő-
tenyészet fölött is gyakori: Trencsén, (Kis-Kriván, Vecserna-
Hóla), Árva (Bábia-Góra), Liptó (Djumbir, Prasiva), Szepes
(Tátrafüred) és Máramaros megyékben.

» *var. Klugii* Dej. Bihar, Krassó, Szörény megyék magas hegy-
ségeiben — s Erdélyben.

fasciatopunctata Creutz. A sopronmegyei Rozáliahegyen ritka és
Szlavoniában.

toevolata Duft. — üregcsés l. — Erdőkben, s ezek tenyészetén túl is,
Trencsén (Kis-Kriván), Liptó (Prasiva), Árva (Bábia-Góra),
Szepes (Tátra), Bihar, Abauj és Szörény (Cserteghegy, Cserna-
és Zsereleuvölgy, Korniareva) megyékben.

» *var. interruptestriata* Bielz, Máramaros megyében — s Erélyben.

» *var. Findelii* Dej. (Krassó (Szemenik), Szörény (Domogled, Kor-
niarevai havasok) megyékben — s Erdélyben.

metallica Fabr. Trencsén (Várna), Liptó (Prasiva), Zólyom, Gömör,
Torna, Abauj, Szepes (Tátrafüred), Bihar (Feketeerdő, Réz-
bánya), Vas és Pozsony (Vöröskő) megyékben.

transversalis Duft. Zólyom (Beszterczebánya), Bihar (Dámos), Arad
(Menyháza) Temes (Lippa) megyékben — Erdélyben és Szla-
voniában.

(Haptoderus. Chaud. Peczők.)

subsiniata Dej. — ívelded l. — A fenyvesekben: Trencsén (Kis-Kri-
ván), Liptó (Prasiva, Djumbir), Szepes (Tátrafüred), Márama-
ros, Bihar, Szörény megyékben — s Erdélyben.

spadicea Dej. Trencsén (Kis-Kriván), Liptó (Prasiva) és Szepes
(Tátra) megyékben.

blandula Mill. — szende l. — A szepesmegyei Tátrában, jelesen az
Öttónál.

brevis Duft. — rövid l. — A szörénymegyei magasabb hegyek erde-
jében — s Erdélyben.

Bielzii Fuss. (*festinans* Chaud.). A biharmegyei Bohodéjhegyen s a tö-
tösi erdőkben.

(Abax Bon. Gernye.)

striola Fabr. Közép- s magas hegyek alján s azok völgyeiben: So-
pron, Pozsony (Ujfalu), Trencsén, Liptó (Koritnicza), Szepes
(Tátrafüred), Gömör, Torna (szádellői völgy), Abauj (Ránk), Má-
ramaros (Lungacsásza), Bihar (Székelyhíd, Nagy-Várad, Rézbá-
nya), Temes, Szörény (Cserna-völgy), Baranya (Jakabhegy), Pest
(budai Hajnalos) megyékben — s Erdélyben.

carinata Duft. Heves, Gömör, Abauj (Jászó, Ránk), Bihar (Fekete-

erdő, Jád völgy), Temes, Baranya (villányi erdő) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

carinata Duft. var. *porcata* Duft. Erdélyben.

» var. *lata* Dej. Szörény megyében (Cserteghegy, Csernavölgy)—és Erdélyben.

ovalis Duft. Veszprém, Sopron, Moson, Trencsén, Liptó (Prasiva), Zólyom, Gömör, Torna, Abauj, Bihar (Körösvölgyi hegység) és Szörény megyékben.

parallela Duft. Sopron, Moson, Pozsony (Zergehegy), Trencsén, Nyitra, Pest (pilisi hegy), Torna, Abauj, Máramaros, Bihar (Sólyomkő, Meziád), Temes, Szörény (korniarevai hegység), Baranya (Kantavár) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

Schueppellii Palli. Szörény megyében az Allion, Tamantises és Cserteg hegyeken, a Zsereleu- és Cserna-völgyben, ugyancsak Erdélyben.

» var. *bihariensis* Friv. Bihar (Budurásza, Kalugyeri forrás, Feketeerdő, Nagy-Várad, Székelyhíd), Arad, (Menyháza) és Temes (Lippa) megyékben.

» var. *Rendschmidtii* Germ. Trencsén (Rajecz, Várna) Liptó (Szmrecsán), Szepes (Tátra alján) Zólyom, Gömör (Rozsnyó, jólészi hegy), Abauj (Kassa), Szathmár (Nagy-Bánya) megyékben — s Erdélyben.

(*Molops* Bon. Hódarcz).

robustus Dej. — zömök l. — Szörény megyében a Domogleden, s annak völgyeiben.

elatus Fabr. Pozsony (Vöröskő), Trencsén, Szörény megyében — Erdélyben és Szlavóniában.

» var. *Cottellii* Duft. (*alpestris* Dej.) Szörény megyében a Domogled hegyen, Szuliczánál s a korniarevai hegységben.

» var. *simplex* Chaud. A Bánságban (Chaudoir szerint.)

ovipennis Chaud. Egy példány Magyarországból a m. n. Múzeum gyűjteményében.

terricola Fabr. Hegyes vidékeken mindenütt gyakori.

» var. *orthogonius* Chaud. Szörény megyében Mehádia vidékén.

Myas Dej. Gyöngyfény.

chalybaeus Palliard. — aczélos gy. — Szörény megyében a Domogled hegyen.

Amara Bon. Sűröng.

striatopunctata Dej. — csíkosan pontozott s. — Moson, Heves, Abauj (Jászó), Bihar (Nagy-várad) és Szörény (Cserteghegy) megyékben.

- rufipes* Dej. — vöröslábú s. — Moson (Fertő), Veszprém, Pest (budai kincstári erdő), Heves, (Eger), Bihar (Debreczen, Nagy-Váradi és Csongrád (Szeged) megyékben.
- erythrocnemis* Zimm. — vörhőnyös s. Magyarország déli részeiben (Schaum, Gistel szerint).
- lepida* Zimm. Erdélyben.
- ericuspidata* Dej. — háromtövisű s. Mezőkön és szántóföldeken Moson, Pest (Rákoson a vetéseken, Dabas), Heves, Szörény (Csernavölgy, a Cserteg alján) megyékben — s Erdélyben.
- plebeia* Gyll. Vas, (Felső-Lő), Moson (Fertő), Veszprém, Trencsén, Zólyom, Szepes (a Táttra alján) és Máramaros (Fajnavölgy) megyékben.
- similata* Gyll. Moson, Trencsén, Liptó (Koritnicza), Gömör (Rozsnyó, Putnok) Abauj (Kassa), Pest (Budapest vidéke), Heves, Bihar, Temes, Békés (Pusztaszer, Tornyos) megyékben — Erdélyben.
- saphyrea* Dej. — Kékeltő s. — Pest (budai hegység), Bihar (Nagy-Váradi), Temes, Szörény (Csernavölgy, Csertegalj) megyékben — s Erdélyben (Déva).
- ovata* Fabr. Vas, Moson, Trencsén, Zólyom (Ó-hegy), Abauj (Jászó) Máramaros, Temes, Baranya (Jakab-hegy) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.
- montivaga* St. A máramarosi és szörénymegyei hegységeken — s Erdélyben.
- nitida* St. — fényes s. — Vas, Pozsony, Liptó (Prasiva), Heves, Máramaros, Bihar megyékben — s Erdélyben.
- communis* Panz. — közönséges s. — A hegységek alján általánosan elterjedt.
- vulgaris* Panz. Vas, Moson, Sopron, Trencsén, Zólyom, Gömör, Heves, Máramaros, Krassó (Szemenik) megyékben — s Erdélyben.
- curta* Dej. — rövid s. — Moson, Zala (Zánka), Liptó (Belianszko), Szepes (Tátrafüred), Gömör (Rákoshegy), Temes, Krassó (Szemenik), Szörény megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.
- trivialis* Gyll. — mezei s. — Ezen legközségesebb faj egyaránt tenyészik a lapályon s a hegységek alján s általánosan elterjedt.
- proxima* Fri v. — közeli s. — Baranya megyében a Jakabhegyen.
- spreti* Dej. Kassa vidékén s Erdélyben.
- famelica* Zimm. Szörény megyében Mehádiánál s a korniareva völgyben.
- acuminata* Payk. Moson, Trencsén, Turóc, Zólyom (Ó-hegy), Szepes (Tátrafüred, Késmárk, Igló, Lőcse), Zemplén (Parnó), Máramaros, Bihar (Nagy-váradi), Baranya (Jakabhegy) megyékben — Erdélyben.
- familiaris* Duft. — társaságos s. — A rónaságon s a hegységeken a havasokat kivéve, általánosan elterjedt.
- lucida* Duft. — fénylő s. — Moson, Pest, Abauj (Jászó), Szabolcs,

Bihar (Debreczen, Székelyhid, Nagy-várad), Temes, Szörény, (Mehádia, Orsova) és Baranya (Jakabhegy, Kantavár) megyékben.
tibialis Payk. Moson, Sopron, Gömör, Szepes (Tátrafüred), Temes megyékben — s Erdélyben.

(Celia Zimm.)

ingenua Duft. Sopron, Moson, (Fertő), Pozsony, Pest, (Rákos, Dabas), Heves, Zólyom (Ó-hegy), Abauj (Jászó), Zemplén (Parnó), Szabolcs, Bihar (Székelyhid, Nagy-Várad), Temes megyékben — s Erdélyben.

municipalis Duft. Vas, Moson (Fertő), Pest (Rákos, Dabas), Heves, Zólyom (Besztercebánya), Bihar (Debreczen, Nagy-Várad, Rév, Vaskőh) megyékben — s Erdélyben.

erratica Duft. A magas hegyek alján egész a felhavi tájig: Trencsén (Kis-Kriván), Szepes (Tátra), Máramaros (Lungacsásza), Szörény megyékben — s Erdélyben.

misella Mill. Máramaros megyében Lungacsászan, Pietroszon és a Tomnatek — hegy tetején — s Erdélyben.

Quenselii Sch. Árva megyében s a szepesi Tátrában.

livida Fabr. (*bifrons* Gyll.) Moson (Fertő), Pozsony, Bars, Zala (Arács) megyékben — s Erdélyben.

rufocincta Sahlb. Trencsénmegyében Konyhora hegyen, Várna mellett.

infima Duft. Moson és Sopron megyékben.

(Leiocnemis Zimm.)

crenata Dej. — hornyolt s. — Pozson, Bars, Pest (Rákos), Heves és Bihar (Nagy-Várad, Beél) megyékben a homokos talajon.

sabulosa Dej. — homoki s. — Homokos helyeken Bars és Pest megyékben.

(Leirides Putz.)

nobilis Duft. Sopron és Nyitra megyékben báró Ócskay szerint csak ritkán található.

(Curtonotus Steph.)

aulica Panz. A lapálytól kezdve egész a havasok aljáig majdnem általánosan elterjedett.

convexiuscula Marsl. Moson (Fertő), Heves, Zemplén (Parnó) mellett a Tapoly partján megyékben — s Erdélyben a Mezőségen.

(Bradytus Zimm.)

consularis Duft. Moson, Sopron, Trencsén (Szűlyó), Gömör (a Sajó partján), Heves, Bihar (Debreczen, Nagy-Várad) megyékben — s Erdélyben.

fulva De Geer. — szepe s. — Moson, Sopron, Pozsony, Trencsén (a Vág partján), Zólyom, Gömör (Rozsnyó), Abauj (Jászó), Heves, Bihar (Debreczen, Nagy-Várad) megyékben — s Erdélyben.

apricaria Payk. — sötkérező s. — A lapályon, kivált a homokos talajon, s a hegységek alsó völgyeiben majdnem mindenütt található.

(Percosia Zimm.)

patricia Duft. Moson (Fertő), Zala (Zánka), Zólyom, Szepes (Tátra alján), Gömör (Rozsnyó), Abauj (Kassa), Heves, Szörény (Cserteg és Domogled völgyeiben) megyékben — s Erdélyben.

Zabrus Clairv. Ehő.

gibbus Fabr. — púpos e. — Szántóföldeken, mezőkön s völgyekben: Moson, Sopron, Pozsony (Vajnór felé), Trencsén, Bars, Pest, (Rákos), budai Farkasvölgy), Heves, Zemplén, Bihar, Temes, Baranya megyékben — s Erdélyben.

Pelor Bon. Dombó.

blaptoides Creutz. — büzgeidomú d. — Lapályon és középhegységekben kövek s gabnakeresztek alatt: Moson, Sopron, Veszprém, Baranya, Pozsony, Nyitra, Trencsén (Beczkó), Bars, Pest, (Rákos), Gellérthegy), Heves (Eger), Abauj (Kassa), Bihar (Nagy-Várad), Temes és Szörény megyékben.

Ditomini. Taganczok.

Aristus Latr. Bangó.

clypeatus Rossi. — hornyolt b. — A középtenger körüli tartományok eme lakója Temes megyében Fehértemplom vidékén és Szörény megyében a Domogleden találtatott.

Harpalini. Barangok.

Daptus Fisch.

vittatus Fisch. var. *Komineckii* Bielz. Erdélyben Dévánál a sós tartalmú talajon.

Acinopus Dej. Szömörtop.

ammophilus Dej. — vaskos sz. — A budai Gellérthegy déli oldalán tavaszkor igen ritka.

Pangus Schaum. Szigárd.

scaritides St. — turászdad sz. — Budapest vidékén a Rákoson és a Lipótvölgyben — s Erdélyben Kolosvárnál.

Diachromus Er. Müköcs.

germanus Lin. — német m. — Lapályos helyeken s a hegyes vidékeken is: Moson, Sopron, Sz.-Fehér (Alcsúth), Baranya (Kantavár), Pozsony, Nyitra, Trencsén (Beczkó), Bars, Zólyom, Gömör, Bihar (Debreczen, Székelyhíd, Nagy-Várad, Rév), Temes (Temesvár, Ulma), Csongrád (Szeged), Heves, Pest (pestvárosi liget, budai kincstári erdő, Kalocsa) megyékben — és Erdélyben.

Dichrotrichus Duv. Ticze.

pubescens Payk. Sós talajon Erdélyben.

ustulatus Dej. Ugyanott.

lacustris Redt. — mocsári t. — Moson megyében a Fertő tavánál.

Anisodaetylus Dej. Limpó.

signatus Panz. — jegyes l. — Sopron, Nyitra, Trencsén, Bars, Pest (Rákos, Kalocsa), Heves (Egér), Abauj (Kassa), Szabolcs, Bihar (Nagy-Várad, Székelyhíd, Debreczen), Temes (Temesvár, Ulma), Krassó (Baziás), Szörény (Mehádia), Csongrád (Szeged), Baranya megyékben, a Kis-Kunságban — s Erdélyben.

binotatus Fabr. — kétjegyű l. — Vas, Moson, Sopron, Trencsén (Rajecz) Heves, Máramaros (Pietrősz alján), Bihar (Nagy-Várad), Temes megyékben — Erdélyben.

* *var. spurcaticornis* Dej. Az előbbi társaságában és Gömör, Abauj, Szörény (Mehádia) és Baranya (megyeri malom, Jakabhegy, Kantavár) megyékben.

nemorivagus Duft. A lapályon mindenütt elterjedett.

poeciloides Steph. Erdélyben a tordai sós tavaknál.

pseudoaeneus Dej. Moson (Fertő), Pest 1) Budapest vidéke, Szepes (Lőcse) és Bihar (Nagy-Várad) megyékben.

Harpalus Latr. Barang.

(Ophonus Ziegl. Liadék.)

columbinus Germ. Egy példány Nagy-Várad mellett találtatott.*sabulicola* Panz. Bars, Pest (Buda vidékén), Heves megyékben — s Erdélyben.*obscurus* Fabr. Moson (Fertő), Sopron (Doborján, Pinnye), Heves, Zemplén (Parnó), Szörény (Mehádia, Korniareva) megyékben — s Erdélyben.*diffinis* Dej. — eltérő b. — Moson és Heves megyékben.*Rayei* Lind. Ezen ritka kizárólagos hazai faj a budai sós források közelében és Temes megyében Ulmánál egy-egy példányban találtatott.*punctatulus* Duft. Pest, Heves, Máramaros, Bihar, Szörény megyékben — s Erdélyben a hegységek alján.» *var. laticollis* Mannh. Pozsony, Pest (budai hegység) Heves, Zólyom, Bihar (Nagy-Várad), Szörény (Csernavölgy) megyékben — s Erdélyben.*azureus* Fabr. Moson, Sopron, Vas, Zala (Zánka), Pest (Rákos, Buda vidéke, pilisi hegy), Pozsony, Trencsén, Nyitra, Zólyom, Gömör, Heves, Bihar (Székelyhid, Nagy-Várad), Szörény megyékben — s Erdélyben.» *var. similis* Dej. A budai hegységben s a pilisi hegyen.*cribricollis* Dej. — lyukgatott torju b. — Moson (Fertő), Sopron (Pinnye), Pest (Buda vidéke), Bihar (Nagy-Várad), Szörény (Csernavölgy) megyékben — s Erdélyben.*cordatus* Duft. Moson, Sopron, Nyitra (Ócskó), Pest (Buda környéke, palotai erdő, Dabas), Heves, Gömör (Rozsnyó) megyékben — s Erdélyben.*rupicola* St. Moson (Fertő), Bihar (Nagy-Várad), Máramaros megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.*puncticollis* Payk. Moson, Sopron, Nyitra Trencsén (Zsolna), Szepes (a rónaságon), Zemplén (S.-A.-Ujhely), Bihar (Nagy-Várad), Heves, Pest (budai Sashegy, Kálváriahegy, Szépvölgy, Dabas), Temes, Szörény (Mehádia, Korniareva) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.*brevicollis* Dej. — rövidtorjú b. — Moson, Pest, (pestvárosi liget, budai Farkasvölgy), Heves, Abauj (Jászó), Bihar (Debreczen, Nagy-Várad), Temes (Temesvár, Ulma) megyékben — Erdélyben a (Mezősége) és Szlavóniában.*parallelus* Dej. (Melletti Heer.) Erdélyben a Sz.-Erzsébet melletti szőlőkben.*maculicornis* Duft. Sopron, Pest (Buda, Bugyi), Bihar (Debreczen, Nagy-Várad, Vaskóh), Temes, Szörény (Mehádia) és Baranya (megyeri malom) megyékben.

- » *var. complanatus* Dej. Pozsony, Bihar (Nagy-Várad) Temes megyékben — s Erdélyben.
- signaticornis* Duft. Moson (Fertő), Heves megyékben — Erdélyben és Szlavoniában.
- mendax* Rossi — kétszínű b. — Bihar (Nagy-Várad), Temes (Ulma), Baranya (Pécs) megyékben — s Erdélyben Dévánál.

(Harpalus i. sp.)

- hospes* St. — vendég b. — Ezen keleti faj Pozsony (Dunapart), Pest (budai Kálváriahegy), Heves (Eger), Torontál (Csenej) és Szörény (Mehádia) megyékben fordult elő.
- » *var. Sturmii* Dej. Gömör (Rozsnyó), Temes (Lippa) megyékben — s Erdélyben.
- pubescens* Müll. (*ruficornis* Fabr.) — rőtcsápú b. — Ezen legközségesebb faj általánosan elterjedett s úgy a lapályon mint a hegységek alján egyaránt tenyészik.
- griseus* Panz. — deres b. — Mint az előbbi.
- calceatus* Duft. — tüskés lábú b. — Moson. Sopron, Zala (Arács), Pozsony, Nyitra, Bars, Pest (budai Gellérthegey, Miksavölgy, Dabas). Zólyom, Abauj, Zemplén, Bihar, Temes (Greibenácz), Szörény, Heves megyékben — s Erdélyben.
- ferrugineus* Fabr. — rozsdabarna b. — Pozsony, Bars, Pest, (Rákos, Pusztá-Peszér), Bihar (Debreczen, Székelyhíd, Nagy-Várad), Szörény (Mehádia) megyékben — s Erdélyben (Vöröstoronyánál).
- Hottentota* Duft. Moson, Sopron, Pozsony, Trencsén, Pest (pilisi hegy), Heves, Bihar (a bihari és kőrösvölgyi hegyek), Szörény (Csernavölgy, Cserteghegy) megyében — s Erdélyben.
- » *var. subsinuatus* Duft. Pest (pilisi hegy) és Szörény megyékben.
- laevicollis* Duft. — simatorju b. — Hegyes vidékeken, hol az erdőnyészet fölé is felhatol: Trencsén (Vecserna-Hola), Liptó (Koritnicza, Djumbir-hegy), Árva (Bábia-Gora), Zólyom, Gömör (Ramzsás-hegy), Szepes (Tátra), Torna (szadellői völgy), Abauj (Kassa), Bihar, Máramaros (Csernagora, Pietrot), Krassó (Semenik), Szörény (Szulicza, korniarevai hegység) megyékben — s Erdélyben.
- ignavus* Duft. Közép- s magasabb hegységekben: Moson, Liptó (Koritnicza), Zólyom, Szepes (Tátrafüred), Gömör, Máramaros, Bihar, Szörény (Csernavölgy, Cserteghegy), Baranya (Jakab-hegy, Pellérd) megyékben — s Erdélyben.
- » *var. decipiens* Dej. Szörény megyében.
- sulphuripes* Germ. Magyarország déli részében és Szlavoniában.
- pygmaeus* Dej. — törpe b. — Heves, Bihar (Nagy-Várad, Debreczen) és Szörény (Orsova) megyékben.
- oblitus* Dej. Barsmegyében.

- distingvendus* Duft. — Különnző b. — A lapályon, kopárhegyeken s a magasabb hegyek alján általánosan található s nagyon közönséges.
- aeneus* Fabr. — érczfényű b. — Mint az előbbi, de az erdőtenyészet fölött is.
- » *var. confusus* Dej. Trencsén, Nógrád, Heves, Gömör, Békés megyékben — s Erdélyben.
- » *var. semipunctatus* Dej. Pest (Rákos), Liptó (Koritnicza), Bihar (Debreczen, Nagy-Várád) megyékben — s Erdélyben.
- cupreus* Dej. — rézszínű b. — Bars, Hont, Gömör (Putnok), Szörény (Mehádia, Orsova) megyék lapályain — Erdélyben a sós talajon és Szlavoniában.
- discoideus* Fabr. Vas, Sopron, Moson, Zala (Badacson, Csopak, Arács), Baranya, (villányi erdő), Pozsony (Sz.-György), Nyitra, Trencsén, Pest (budai Jánoshegy), Heves, Zemplén (Bodrog-Keresztúr), Bihar (Debreczen, Nagy-Várád), megyékben — Erdélyben és Szlavoniában.
- rubripes* Duft. — vöröslábú b. — Vas, Sopron, Moson, Nyitra, Trencsén (Szúlyó), Bars, Pest (palotai erdő, Kalocsa), Heves, Zólyom, Gömör, Szepes (Lőcse), Abauj, Zemplén, Bihar, Temes, Szörény megyékben — s Erdélyben.
- » *var. marginellus* Dej. Zemplénben Parnónál.
- latus* Lin. — széles b. — Sopron, Trencsén, Zólyom, Gömör, Szepes (hegyalji táj), Abauj, (Jászó), Máramaros, Bihar (Debreczen), Heves megyékben — s Erdélyben.
- luteicornis* Duft. Sopron, Gömör (Aggtelek, Putnok), Szepes, Zemplén (Parnó), Szabolcs, Bihar (Debreczen, Székelyhíd, Nagy-Várád), Heves, Pest, Baranya (Kantavár) megyékben — s Erdélyben.
- quadripunctatus* Dej. — négy pontú b. — Trencsén (Rajecz, Zsolna), Árva (Bábia-Gora), Zólyom, Torna (szádellői völgy), Heves (Mátra), Szörény (Korniarevai hegység) megyékben — s Erdélyben.
- neglectus* Dej. Erdélyben Szeben vidékén.
- tenebrosus* Dej. Moson megyében a Fertő tavánál.
- melancholicus* Dej. Pozsony, Trencsén, Heves és Bihar (Debreczen, Nagy-Várád) megyékben.
- tardus* Panz. Moson, Sopron, Pozsony, Trencsén, Pest (pestvárosi liget, Buda vidéke), Heves, Gömör, Abauj, Szabolcs, Bihar, Temes, Baranya (Jakabhegy) megyékben — s Erdélyben.
- flavicornis* Dej. — sárgacsápú b. — Sopron, Nyitra, Heves, Abauj (Szepesi), Szörény (Csernavölgy) és Baranya (Kantavár) megyékben.
- Fröhlichii* St. Moson, Pest, (Rákos), Heves, Bihar (Debreczen, Nagy-Várád, Rézbánya), Temes, Szörény (Csernavölgy) megyékben — s Erdélyben.

- serripes* Sch. — fogacsoltlábú b. — Moson, Sopron, Zala (Keszthely), Pozsony, Nyitra, Trencsén, Bars, Pest (palotai erdő, tábori kórház, budai Sashegy), Heves, Gömör (Rozsnyó), Abauj (Kassa), Szabolcs (Oros), Bihar (Debreczen), Nagy-Várád, Feketeerdő, Temes (Ulma), Szörény (Mehádia, Orsova) megyékben — s Erdélyben.
- hirtipes* Panz. — borzaslábú b. — Sopron, Zala (Arács), Pest (Rákos), Bihar (Debreczen, Székelyhíd, Nagy-Várád, (Vaskóh) megyékben — s Erdélyben.
- Caspius* Stev. Moson, Sopron, Nyitra, Bars, Nógrád, Trencsén (Beczko), Zólyom, Gömör, Abauj (Ránk), Zemplén, Bihar (Debreczen, Székelyhíd, Nagy-Várád, Belényes), Heves, Pest (budai kincstári erdő, óbudai hegyek, pilisi hegy), Temes, Szörény (Mehádia, Orsova, Baranya (villányi erdő, Mecsekhegy) megyékben — s Erdélyben.
- impiger* Duft. Sopron, Moson, Nyitra, Pest (Rákos, palotai erdő), Heves, Szabolcs, Bihar, Szörény megyékben — s Erdélyben.
- servus* Duft. — pór b. — Pest (Rákos, Pusztá-Peszér), Heves, Abauj, Szabolcs, Bihar, (Debreczen, Nagy-Várád, Kalota), Szörény (Orsova, Mehádia) megyékben — s Erdélyben.
- anxius* Duft. — félénk b. — Sopron, Moson, Zala, Pozsony, Trencsén, Pest (pestvárosi liget), Heves, Gömör, Abauj (Szepsi, Kassa), Zemplén (Bodrog-Keresztúr), Máramaros, Bihar, Temes (Temesvár, Ulma) megyékben — s Erdélyben.
- » *var. pumilus* Dej. Sopron, Pest, Heves, Bihar (Debreczen), Temes (Ulma), és Szörény (Orsova) megyékben.
- fuscipalpis* St. Moson (Fertő), Sopron, Pozsony, Pest (Rákos), Heves és Bihar (Beél) megyékben.
- flavitaris* Dej. Vas, Sopron, Moson, Pest, Heves, Bihar (Debreczen, Nagy-Várád), Szörény (Mehádia, Orsova) megyékben — s Erdélyben.
- picipennis* Duft. Homokos talajon: Zala (Zánka), Sopron, Moson (Fertő), Pozsony, Nyitra, Bars, Pest (Rákos, Dabas), Heves, Zólyom, Abauj, Zemplén (S.-A.-Ujhely), Bihar, Szörény megyékben — s Erdélyben.

Stenolophus Dej. Sietér.

E neműek nedveses helyeken kövek, vagy a rothadó növények alatt tartózkodnak:

- Tentonus* Sch. — német s. — Moson, Sopron, Zala (Arács), Pozsony Pest (pestvárosi liget, palotai erdő, Bugyi), Heves, Bihar (Debreczen, Nagy-Várád), Szörény (Csernavölgy) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

abdominalis Gen é. Budapest vidékén.

skrimschiranus Steph. Moson (Fertő), Pest (budai kincstári erdő), Bihar (Nagy-Váradi), Szörény (Orsova) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

discophorus Fisch. — Korongfoltú s. — Moson (Fertő), Pozsony, Pest (pestvárosi liget, Dabas), Heves, Gömör (a Sajó partján), Bihar (Sebes-Kőrös), Krassó (Baziás) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

Steveni Kryn. Ezen keleti s déli faj Frivaldszky Imre szerint Oravica vidékén találtatott, különben Erdélyben sz.-Erzsébetnél és Rüss mellett tenyészik.

vespertinus Panz. — esti s. — Moson, Sopron, Sz.-Fehér (Alcsúth), Pest (Budapest vidéke, Dabas), Heves, Szabolcs, Bihar, Temes megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

elegans Dej. Moson (Fertő), Pest (Budapest vidéke, Bugyi, Dabas) és Bihar (Debreczen) megyékben.

(Acupalpus Latr.)

flavicollis St. — sárgatorjú s. — Szabolcs megyében — s Erdélyben.

dorsalis Fabr. Moson, Pozsony, Trencsén (Beczkó), Pest (pestvárosi liget, muzeumi kert, budai kincstári erdő, sós tavak, Gellérthegy), Heves, Szabolcs, Máramaros és Bihar (Debreczen, Nagy-Váradi, Belényes) megyékben.

brunnipes St. Heves megyében s Erdélyben.

suturalis Dej. Pest (budai kincstári erdő), Heves, Békés (Csaba) és Temes (Temesvár) megyékben.

exiguus Dej. Moson, Pozsony, Pest (pestvárosi liget, palotai erdő, muzeumi kert), Heves (Pusztapóó), Szabolcs, Bihar (Debreczen, Nagy-Váradi), Temes, (Temesvár), Krassó (Baziás) megyékben — s Erdélyben.

meridianus Lin. — déli s. — A lapályon általánosan elterjedt és közönséges.

» *var. niger*. Torna megyében a komjáti szőlőkben.

(Balus Schiödt.)

consputus Duft. Moson (Fertő), Sopron, Pozsony, Bars, Pest (pestvárosi liget, Rákospatak, muzeumi kert, budai kincstári erdő, Albertfalva, Dabas), Heves, Szabolcs, Bihar (Debreczen, Nagy-Váradi) megyékben — és Szlavóniában.

Bradycellus Er. Csirmely.

rufithorax Sahlb. Pozsony megyében.

harpalinus Dej. Moson (Fertő), Pozsony, Pest (pestvárosi liget, budapesti rétek), Abauj (Jászó) és Bihar (Nagy-Váradi) megyékben.

collaris Payk. Hegyes vidékeken, törpe fenyő magasságban is: Trencsén (Kis-Kriván), Szepes (Tátra), Máramaros, Szörény megyékben — s Erdélyben.

Trechini. Fürgönczök.

Trechus Clairv. Fürgöncz.

(*Blemus Redt. Hevenyke.*)

discus Fabr. Hegyes vidékeken a vizek partjain: Sopron, Nyitra, Liptó, Trencsén (Beczkó) megyékben — s Erdélyben.

micros Herbst. Moson (Fertő), Nyitra (Ócskó), Liptó (Koritnicza) megyékben s — Erdélyben.

(Thalassophilus Wll.)

longicornis St. Trencsén (Vecserna-Hola), Abauj (Jászó) megyékben — s Erdélyben.

(Trechus i. s p.)

rubens Fabr. Sopron, Árva, Máramaros (Fajnavölgy) megyékben — s Erdélyben.

sculptus Schaum. Erdélyben (Schaum szerint.)

minutus Fabr. A lapályon s középhegységekben gyakori s általánosán elterjedett.

obtusus Er. Bihar (Nagy-Várad), Temes és Szörény (Korniareva) megyékben.

nigrinus Putz. Erdélyben a Szurul hegyen.

palpalis Dej. A magas hegyek völgyeiben körülbelül négy ezer lábnyi magasságig: Trencsén (Kis-Kriván), Liptó (Djumbir, Koritnicza), Árva (Bisztrá-völgy), Zólyom, Máramaros (Csernagora, Lungacsásza, Gutinhegy), Krassó (Szemenik), Szörény megyékben — s Erdélyben.

cardioderus Putz. Erdélyben. (Putzeys szerint.)

latus Putz. — széles f. — Jobbára magas hegyek erdejében, az erdőtenyészet fölött is: Árva (Bisztrá-völgy), Liptó (Prasiva), Szepes, (Tátra), Máramaros (Csernagora, Lungacsásza, Gutinhegy), Bihar (Feketeerdő), Krassó (Szemenik), Szörény megyékben — s Erdélyben.

striatulus Putz. Trencsén (Kis-Kriván), Árva, (Bábia-Gora, Bisztrá-völgy), Szepes (Tátrafüred, Kis-tarpataki völgy), Máramaros (Lungacsásza, Csernagora) megyékben — s Erdélyben.

marginalis Schaum. — párkányos f. — A bihari alhavasokon, a Kras-

- sómegei Szemenik hegyen, Szörény megyében a Domogleden s a Korniarevai alhavasokon — s Erdélyben.
- rotundipennis* D u f t. Erdélyben.
- banaticus* D e j. — bánsági f. — Szörény megyében a Gugu, Muraru, Babilor havasokon — és Erdélyben.
- Dejeanii* P u t z. Az erdélyi havasokon (Putzeys szerint.)
- plicatulus* M i l l. A Pietroszhegyen (Máramaros).
- procerus* P u t z. Máramarosban a Pietrosz hegyen hó körül s Erdélyben.
- Longhii* C o m. Erdélyben a Csáki-Gorbó mellett.
- microphthalmus* M i l l. — paraszemű f. — Liptó megyében a Djumbir-hegy teteje alatt és a Csernagorán.
- laevipennis* H e e r. A máramarosi Csernagora hegységében a Balzatul — Vidlemszkon.
- » *var. Pertyi* H e e r. Erdélyben.
- rotundatus* D e j. A szörénymegyei havasokon s Erdélyben.
- pulchellus* D e j. Trencsén (Kis-Kriván), Árva (Bisztravölgy), Liptó (Djumbir, Prasiva), Máramaros (Lungacsásza, Tomnatek, Pietrosz, Gutinhegy), Szörény (korniarevai hegységben a Babilor és Globu-Kralován) megyékben — s Erdélyben.

(Epaphius Red t.)

- secalis* P a y k. Bars, Zólyom (Ó-hegy), Sopron megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

Anophthalmus St. Vakla.

- Redtenbacherii* F r i v. A biharmegyei pesterei vagyis Igricznevű barlangban s egy példányban a meziádiban is.
- paroecus* F r i v. — szomszéd v. — A fonácza (Bihar m.) Bulsuluj barlang nyílásánál és a fericsei barlangban.
- Milleri* F r i v. A Krassómegei szokolováczi barlangban és a Tomest melletti erdőben kövek alatt is.
- Bielzii* S e i d l. Erdélyben a feleki hegyekben 6200 lábnyi magasságban kövek alatt.
- pilosellus* M i l l. Máramarosban a Lungacsászan, Balzatul-Vidlemszkon és a Tomnatek tetején.

Perileptus. S c h a u m.

- areolatus* C r e u t z. Vizek mellett: Moson, Bars, Árva, Trencsén (Beczkó), Szepes (Kézsmárk), Abauj (Jászó), Bihar (Nagy-Várad), Szörény (Orsova, Jeschelnicza) megyékben — és Erdélyben.

Bembidiini. Büszkérek.**Tachys Sch a u m. Gyoros.**

E neműek a vizek partjain, nedveses helyeken kövek — és rot-hadó növények alatt tartózkodnak.

quadrisignatus D u f t. Moson, Trencsén, Pest (muzeumi kert), Heves, Gömör (Sajópart), Máramaros (Fajnavölgy), Szörény (Herkulesfürdő) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

sexstriatus D u f t. var. *diabrachys* K o l e n. Erdélyben a vöröstoronyi hágónál.

parvulus D e j. Trencsén, Heves megyékben — s Erdélyben.

nanus G y l l. Moson, Trencsén, Bars, Pest, (Rákos), Heves, Zólyom, Gömör, Abauj, Máramaros, Bihar, Szörény megyékben — Erdélyben és Szlavóniában közönséges.

bistriatus D u f t. Lapályos helyeken s kopár dombokon mindenütt lelhető.

scutellaris G e r m. Erdélyben a sós talajon.

Bembidium L a t r. Böszkér.

Vizek partjain, nedveses helyeken, erdőkben a lomb alatt s hegyi csermelyeknél találatnak.

(Ocys Steph.)

quinquestriatum G y l l. Moson (Fertő) és Trencsén (Zsolna) megyékben ritkább.

(Philochthus Steph.)

obtusum S t. Moson (Fertő) és Pest (a Rákos rétjein) megyékben.

guttula F a b r. Moson, Bars, Gömör, Heves, Abauj (Hernádpárt), Zemplén, Szabolcs, Bihar megyékben — s Erdélyben.

biguttatum F a b r. Bars, Nyitra, Pest (a Rákos rétjei, budai kincstári erdő), Heves, Abauj (Jászó), Zemplén (Parnó), Bihar (Nagy-Várad), Baranya (megyeri malom) megyékben — s Erdélyben.

vulneratum D e j. (*inoptatum* S c h a u m). Moson, Nyitra, Bars, Pest (muzeumi kert, Rákos, budai kincstári erdő), Baranya (üszögi erdő) megyékben — és Szlavóniában.

assimile G y l l. Moson, Pozsony, Pest (muzeumi kert, rákosi rétek, budai kincstári erdő), Heves, Gömör, Szabolcs, Bihar, (Debreczen), Temes (Ulma), Krassó (Baziás) megyékben — s Erdélyben.

fumigatum D u f t. Moson, (Fertő), Pest (muzeumi kert), Heves és Szabolcs megyékben.

(Lopha Meg. Pezsgér.)

humale Sturm. Lombos erdőben Abauj megyében Pány mellett s Erdélyben Szeben mellett.

quadrimaculatum Linn. — négyfoltú b. — A hegyekben és lapályon általánosan elterjedt.

quadripustulatum Dej. — négyhőpörcsű b. — Bars (a Garam partján), Pest (Dunapart), Temes (Temesvár, Ulma) megyékben — s Erdélyben.

quadriguttatum Fabr. — négycsöppest b. — Vas, Moson, Sopron, Pozsony, Trencsén, Pest (Rákospart), Bihar, Szörény (Orsova), Baranya megyékben — Erdélyben és Szlavoniában.

(Leja Meg. Könye.)

articulatum Panz. — izelt b. — A lapályon s előhegyek völgyeiben majdnem mindenütt elterjedt.

Sturmii Panz. Mint az előbbi.

Doris Panz. Erdélyben Czód mellett.

gilvipes St. (*Mannerheimii* Dej.) Moson megyében a Fertő tavánál.

Schueppelii Dej. Liptó (Prasiva), Szepes (Tátrafüred) és Máramaros (Fajnavölgy) megyékben.

tenellum Er. Pozsony, Trencsén, Bars, Pest, (Rákospart, Dunapart, palotai erdő), Abauj (Kassa, Jászó), Bihar (Nagy-Várad), Máramaros, Temes mnyékban — s Erdélyben.

pusillum Gyll. Moson (Fertő), Zala (Balaton), Pest (Dunapart, budai kincstári erdő), Pozsony, Gömör (Sajópart), Szabolcs, Bihar (Debreczen) Temes (Temesvár, Baziás), megyékben — s Erdélyben.

» *var. latiplaga* Chaud. A budai kincstári erdőnél, az alsó Dunánál Baziás mellett és a Dunaszorosban.

aspericolle Germ. — érdestorjú b. — A Fertő tavánál s Erdélyben Medgyes mellett.

lamps Herbst. A rónán, s a hegységekben a felső havasi tájig általánosan elterjedt.

» *var. velox* Er. Leginkább az előbbi társaságában, de a lapályon gyakoribb.

glaciale Heer. A törpe fenyő- s felső havasi tájon: Szepes (Tátra), Máramaros (Pietrosz, Tomnatek) megyékben s az erdélyi havasokon.

bipunctatum Linn. Mint az előbbi; ugyanazon megyékben, továbbá a szörénymegyei korniarevai hegység havasi csermelyeinél — s Erdélyben.

(Peryphus Meg.)

modestum F a b r. Moson (Fertő), Pozsony, Bars (Garampart), Trencsén (Vágpart), Pest (Dunapart), Bihar (Nagy-Várad, Feketeerdő, Sólyomkő) megyékben — s Erdélyben.

fulvipes S t. Sopron, Zólyom (Beszterczébánya) megyékben — s Erdélyben.

decorum P a n z. Moson, Sopron, Trencsén (Vecserna-Hola), Árva, Szepes (Kézmárk), Abauj (Jászó), Máramaros (Fajna- és Szek-kővölgy), Bihar (Székelyhíd, Feketeerdő), Temes (Baziás) Szörény (Cserna- és Bjelareka-völgy) megyékben — s Erdélyben.

monticola S t. Erdélyben (Vöröstorony, Porcsesd, Kerzesóri üvegcsűr).
Transsylvanicum B i e l z. Erdélyben Segesvár, Deés és Besztercze mellett.

Milleri D u v. Erdélyben a Bálványhegyen.

nitidulum M a r s h. Magasabb hegyek patakjainál s a havasi tájon is:
Trencsén (Kis-Kriván), Liptó (Prasiva), Szepes (Tátra), Gömör (Rozsnyó), Máramaros (Csernagora, Lungacsásza, Gutinhegy), Szörény (korniarevai hegység) megyékben, — Erdélyben és Szlavoniában.

» *var. alpinum.* D e j. A szörénymegyei Gugu- és Babilor-hegy csermelyeinél.

Dalmatinum S c h a u m. Pest (budai Miksa-völgy), Temes (Janová), Szörény (Mehádia) és Baranya (Turony-Tenkes-erdő) megyékben.

fasciolatum D u f t. Pozsony, Trencsén (Teplánál a Vág partján), Árva, Máramaros (Fajna- és Szek-kővölgy) megyékben — s Erdélyben.

coeruleum D e j. Trencsén megyében a Vág partján.

atrocoeruleum S t e p h. Pozsony (Dunapart) megyében és Erdélyben.

tibiale D u f t. Sopron, Trencsén (Vágpart), Liptó (Prasiva), Árva (Árvafolyó, Bisztrapatak), Szepes (Tátra), Máramaros (Csernagora, Fajnavölgy, Lungacsásza, Gutinhegy), Bihar (Feketeerdő, Bánlaka), Szörény megyékben — s Erdélyben.

conforme D e j. Egy példány Magyarországból a m. n. Muzeum gyűjteményében.

trilocor F a b r. — háromszinű b. — Trencsén (Vágpart), Árva, Máramaros (Fajnavölgy), Bihar (Élesd, Belényes), Szörény (Csernapart) megyékben — és Erdélyben.

obsoletum D e j. Pozsony, Trencsén (Vágpart), Árva, Liptó, Bars, Heves, Zemplén, (Tapolypart), Máramaros (Fajna- és Szek-kővölgy), Bihar (Nagy-Várad, Élesd, Jádvice), Krassó (Baziás), Szörény (Mehádia, Orsova) megyékben — s Erdélyben.

Andreae F a b r. Pozsony és Szepes (Tátra) megyékben.

emoratum S t. Sopron, Bars, Pest (Dunapart, Rákos), Liptó (Prasiva), Abauj (Hernádpárt), Máramaros (Izapart, Fajnavölgy), Bihar

(Sebes- és Fekete-Körös), Szörény (Cserna- s Dunapart) megyékben — s Erdélyben.

saxatile Gyll. Máramaros megyében a Fajnavölgyben.

littorale Oliv. Moson (Fertő), Sopron, Trencsén (Vágpart), Pest (Dunapart, budai Miksavölgy, Zúgliget), Baranya (megyerimalom, Kantavár), Szörény (Dunapart, Csernavölgy), Temes, Bihar (Székelyhid, Nagy-Várad Rév, Feketeerdő), Máramaros (Szekkővölgy, Pietroszalja), Abauj (Jászó), Szepes (Kézmárk) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

fluviale Dej. Pozsonynál a Dunaparton és Erdélyben.

lunatum Duft. Sopron, Trencsén (Beczkó és Teplánál a Vág partján), Árva (Árva folyó), Gömör (Sajópart), Abauj (Hernádpárt) megyékben — s Erdélyben.

ruficorne St. Trencsén (Vrátnavölgy, Vecserna-Hola), Árva, Liptó (Prasiva), Gömör (Rozsnyó), Bihar (Rézbánya) és Szörény (Korniareva) megyékben.

basale Mill. Szepes (Tátrafüred), Abauj (Jászó), Máramaros (Fajna — és Balzátul völgy) Szathmár (Nagy-Bánya) megyékben — s Erdélyben.

stomoides Dej. Árva (Árva folyó, Bisztrá-patak), Bihar (Székelyhid) és Szörény (korniarevai hegység) megyékben.

albipes Dej. Erdélyben Guraru mellett.

splendidum St. Pozsony (Dunapart), Trencsén (Vágpart: Beczkónál) megyékben — és Erdélyben.

pygmaeum Fabr. Moson (Fertő), Pozsony, Zólyom, Szörény (Cserna s korniarevai völgy) megyékben — s Erdélyben.

» *var. bilunulatum* Bielz. Trencsén (a Vág partján Beczkónál, a Kiszucza partján, Kis-Kriván), Máramaros (Fajnavölgy), Bihar (Nagy-Várad) megyékben — s Erdélyben.

Notaphus Meg. Czikász.

flammulatum Clairv. Moson (Fertő), Pozsony, Trencsén (Vágpart), Bars, Pest (Rákospárt, budai Miksavölgy), Heves, Abauj (Jászó), Zemplén (Párnó), Krassó (Baziás) megyékben — s Erdélyben (Kolozsvár).

varum Oliv. A vizek körül és nedves helyeken a lapályon s völgyekben mindenütt elterjedett.

adustum Schaum. — pergelt b. — Sopron, Moson (Fertő), Pozsony, Bars, Pest (Dunapart, pestvárosi liget), Szabolcs, Bihar (Debreczen, Nagy-Várad), Temes (Temesvár), Krassó (Baziás) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

obliquum St. Sopron és Pest (tábori kórház, budai kincstári erdő) megyékben.

ephippium Marsh. — nyeregfaltú b. Moson, (Fertő), Heves, Bihar (konyáritó) és Temes megyékben.

prasinum Duft. Trencsén megyében a Vág partján rita.

punctulatum Drap. Moson, Pozsony, Trencsén (a Vágpartján), Bars, Pest (Dunapart), Gömör (Sajópart), Abauj (Jászó), Bihar (Feketeerdő, Vaskóh), Máramaros (Fajnavölgy), Krassó (Baziás), Szörény megyékben — s Erdélyben.

(Eudromus Kirby.)

laticolle Duft. — szélestorju b. — Bars, Pest (Dunapart), Szörény (Jeschelnicza, Orsova) megyékben — s Erdélyben.

(Bembidium i. sp.)

striatum Fabr. Sopron, Trencsén (a Vág partján), Bars, Abauj (a Hernád partján) megyékben — s Erdélyben.

foraminosum St. Gömör (Putnok: a Sajó partján), Abauj (Kassa), Máramaros (Fajnavölgy), Bihar (Nagy-Várád) megyékben — s Erdélyben.

impressum Panz. Erdélyben az Olt folyónál Boitza mellett.

argenteolum Ah. Moson megyében a Fertő tavánál.

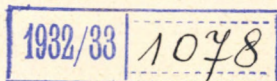
daludosum Panz. Nyitra (Ócskó) Bars, Gömör (Sajópart), Abauj (Kassa), Bihar (Nagy-Várád, Székelyhid), Szörény (Orsova), Pest megyékben — s Erdélyben.

Tachypus Lac. Frise.

caraboides Sch. Pozsony, Árva (Árva-folyó), Zólyom, Trencsén (Bezcó), Bars, Szörény (Orsova) megyékben — és Erdélyben.

pallipes Duft. — halványlábú f. — Moson (Fertő), Sopron, Trencsén (Vecserna-Hola), Árva, Bihar (Nagy-Várád), Szörény (Orsova), megyékben — s Erdélyben.

flavipes Lin. — sárgalábú f. — Moson, Pozsony, Nyitra, Trencsén (Vágpart), Bars, Gömör (Sajópart), Szabolcs, Bihar (Nagy-Várád), Temes, Baranya (megyeri malom, Kantavár) megyékben — Erdélyben és Szlavóniában.

É R T E K E Z É S E K

a természettudományok köréből.

Első kötet. 1867—1870.

	Ára
I. Az Ozon képződéséről gyors égéseknél. A polhorai sósforrás vegyelemzése. T h a n Károlytól (1867.)	12 kr.
II. A közép idegrendszer szürke állományának és egyes idegyökök eredeteinek tájviszonyai. L e n h o s s é k Józseftől (1867.)	12 kr.
III. Az állattenyésztés fontossága jelenlegi állása Magyaror- zagban Z l a m á l Vilmostól (1867.)	30 kr.
IV. Két új szemmérésezi mód. J e n d r á s s i k Jenőtől (1867.)	70 kr.
V. A magnetikai lehajlás megméréseéről. S c h e n z l Guidótól (1867.)	30 kr.
VI. A gázok összenyomhatóságáról. A k i n Károlytól (1867.)	10 kr.
VII. A Szénéleg-Kénegről. T h a n Károlytól (1867.)	10 kr.
VIII. Két új kénsavas Káli-Kadmium kettössónak jegeczalakjairól. K r e n n e r G. Sándortól (1867.)	15 kr.
IX. Adatok a hagymáz oktanához. R ó z s a y Józseftől (1868.)	20 kr.
X. Faraday Mihály. A k i n Károlytól (1868.)	10 kr.
XI. Jelentés a London- és Berlinből az Akadémiának küldött me- teoritekről. S z a b ó Józseftől (1868.)	10 kr.
XII. A magyarországi egyenesrőpüek magánrajza. F r i v a l d s z k y Jánostól (1868.)	1 frt 50 kr.
XIII. A féloldali ideges főfájás. F r o m m h o l d Károlytól (1868.)	10 kr.
XIV. A harkányi kénes víz vegy-elemzése. T h a n Károlytól (1869.)	20 kr.
XV. A szulinyi ásványvíz vegyelemzése. L e n g y e l Bélától (1869.)	10 kr.
XVI. A testegyenészet újabb haladása tudományos állása napjaink- ban, három kiválóbb köresettel felvilágosítva. B a t i z f a l v y Sámuelről (1869.)	25 kr.
XVII. A göröső alkalmazása a közetanban. K o c h Antaltól (1869.)	30 kr.
XVIII. Adatok a járványok oki viszonyairól. R ó z s a y Józseftől (1870.)	15 kr.
XIX. A silikátok formulázásáról. W a r t h a Vinczétől (1870.)	10 kr.

Második kötet. 1870—1871.

I. Az állati munka és annak forrása. S a y Móricztól (1870.)	10 kr.
II. A mész geologiai és technikai jelentősége Magyarországon. B. M e d n y á n s z k y Dénestől (1870.)	20 kr.
III. Tapasztalataim a szeszes italokkal, valamint a dohánynyal való visszaélésekről, mint a láttompulat okáról. H i r s c h l e r Ignácztól (1870.)	80 kr.
IV. A hangrezgés intensitásának méréséről. H e l l e r Ágosttól (1870.)	12 kr.
V. Hő és nehézkedés. G r e g u s s Gyulától (1870.)	12 kr.
VI. A Ceratozamia himsejtjeinek kifejlődése és alkatáról. J u r á- n y i Lajostól (4 táblával, 1870.)	40 kr.

	Ára
VII. A kettős törzszülés boncztana. Scheiber S. H.-tól Bukarestben, 4 könyomatu ábrával.	30 kr.
VIII. A Pilobolus gombának fejlődése- és alakjairól. Klein Gyulától. Két táblával.	15 kr.
IX. Oedogonium diplandrum s a nemzési folyamata e moszatnál. Jurányi Lajostól	35 kr.
X. Tapasztalataim az artézi szökőkutak furása körül. Zsigmondy Vilmostól	50 kr.
XI. Néhány Floridea Kristalloidjairól. Klein Gyulától. (Egy tábl.)	25 kr.
XII. Az Oedogonium diplandrum (Jur.) termékenyített petesejtéről. Jurányi Lajostól	25 kr.
XIII. Az esztergomi burányrétegek és a kisczelli tállyag földtani kora. Hantken Miksától	10 kr.
XIV. Sauer Ignác emléke. Dr. Poor Imre l. tagtól	25 kr.
XV. Görcsövi kőzetvizsgálatok. Koch Antaltól	40 kr.

Harmadik kötet. 1872.

I. A kapáskodó hajózásról. Kenessey Alberttől	20 kr.
II. Emlékezés Neillreich Ágostról. Hazslinszky Frigyesről	10 kr.
III. Frivaldszky Imre életrajza. Nendtvich Károlytól	20 kr.
IV. Adata a szaruhártya gyurmájába lerakodott festanyag ismeretéhez. Hirschler Ignácztól	20 kr.
V. Közlemények a m. k. egyetem vegytani intézeéből. Dr. Fleischer és Dr. Steiner részéről. Előterjeszti Than Károly.	20 kr.
VI. Közlemények a m. k. egyetem vegytani intézetéből, saját maga, valamint Dr. Lányi és Dr. Rohrbach részéről. Előterjeszti Than Károly	10 kr.
VII. Emlékezés Flór Ferencz felett. Dr. Poor Imrétől	10 kr.
VIII. Az ásványok olvadásának új meghatározási módja. Szabó Józseftől	16 kr.
IX. A gombák jelleme. Hazslinszky Frigyesről	10 kr.
X. Adatok a zsírfelszívódáshoz. Thannhoffer Lajostól	60 kr.
XI. Adatok a madárszem fésűjének szerkezetéhez és fejlődéséhez. Mihákovics Gézátlól	25 kr.
XII. A vese vérkeringési viszonyairól. Högyes Endrétől.	50 kr.

Negyedik kötet. 1873.

I. A magyar gombászat fejlődéséről és jelen állapotáról. Kalchbrenner Károlytól	25 kr.
II. Az Aethyloxalátnak hatásáról a Naphtylaminra. Balló Mátyástól	10 kr.
III. A salvinia natans spóráinak kifejlődéséről. Jurányi Lajostól	20 kr.
IV. Hyrtl Corrosio-anatomiája. Lenhossek Józseftől	10 kr.
V. Egy új módszer a földpátok meghatározására kőzetekben. Dr. Szabó Józseftől	80 kr.
VI. A beocsini márga földtani kora. Hantken Miksától	10 kr.